

BIULETYN

**ARCHIWUM
POLSKIEJ AKADEMII NAUK**

Nr 34

Warszawa 1993

BIULETYN
ARCHIWUM POLSKIEJ AKADEMII NAUK
Nr 34

Na prawach rękopisu

Warszawa 1993

Przygotowuje zespół pracowników Archiwum PAN

Redaktor: **Zygmunt Kolankowski**
Sekretarz Redakcji: **Hanna Szymczyk**

Adres Redakcji:
Archiwum PAN
Warszawa, Nowy Świat 72

Archiwum Polskiej Akademii Nauk wznowia obecnie publikację „Biuletynu Archiwum PAN” wydając kolejny 34 numer po 3-letniej przerwie. Poprzedni 33 numer ukazał się w r. 1990. Dalsze wydawanie Biuletynu zostało zawieszone z powodu braku środków budżetowych. Było to stratą dla wszystkich historyków nauki i kultury polskiej, dla których „Biuletyn Archiwum PAN” ma istotne znaczenie.

Rada Naukowa Archiwum PAN na posiedzeniu w dniu 5 maja 1993 r. uznała za niezbędne podjęcie starań o środki na dalszą publikację Biuletynu. Stało się to teraz możliwe dzięki uzyskaniu dotacji z Komitetu Badań Naukowych za pośrednictwem Wydziału I Nauk Społecznych PAN.

Oddając obecny numer „Biuletynu Archiwum PAN” do rąk zainteresowanych Czytelników wyrażamy nadzieję, że będzie, jak dawniej, służył jako informator i pomoc w ich badaniach naukowych.

Redakcja

Wydawnictwo Retro Art, Warszawa ul. Emilii Plater 25

Anna Marciniak

(Poznań)

TRZYDZIESTOPIĘCIOLECIE ODDZIAŁU POZNAŃSKIEGO ARCHIWUM PAN

W dniu 20 maja 1991 r. odbyło się w Oddziale Poznańskim Archiwum PAN okolicznościowe spotkanie z okazji 35-lecia tej placówki. W uroczystości uczestniczyli: byli i aktualni pracownicy Oddziału Poznańskiego oraz dr J. A. Igielski z Warszawy. Dr Anna Marciniak wygłosiła z tej okazji następujące przemówienie, w którym m. in. powiedziała:

„Oddział P o z n a ń s k i Archiwum PAN powstał w maju 1956 r. (1.V. 56 r.). Jego organizatorem był śp. prof. dr Kazimierz Ślaski, a do pierwszych pracowników należała p. dr Halina Zubalowa. Krótka historia pierwszych dwudziestu lat pracy Oddziału Poznańskiego znajduje się w „Biuletynie Archiwum PAN”, w nr 19 z roku 1976. (...)

Archiwum jest taką specyficzną instytucją, w której liczy się praca całego zespołu. Nasz poznański zespół ulegał różnym fluktuacjom, przewinęły się przezeń w ciągu tych 35 lat różne indywidualności i charaktery. Niektórzy odeszli stąd do pracy naukowej, edytorskiej, dziennikarskiej, pedagogicznej. Nieliczni pozostali wierni temu zawodowi i tej firmie.

Na zgromadzenie 100 zespołów (o objętości ponad 220 mb.) złożyła się praca nas wszystkich tu obecnych. Każdy z nas, przyczynił się do zdobycia kilku czy kilkunastu spuścizn, nie mówiąc już o ich dostarczeniu na własnych barkach lub własnym transportem. Każdy z nas uczestniczył w przejmowaniu tych nowych nabytków, w ich pierwszej segregacji, przygotowaniu dokumentacji dla Komisji Oceny Zakupów, czy wreszcie w ostatecznym ich porządkowaniu i inwentaryzacji, nie- rzadko uwieńczonej publikacją na łamach naszego „Biuletynu”. Wszyscy również popularyzowaliśmy nasze zbiory poprzez publikacje, wystawy okolicznościowe, audycje radiowe i TV. Każdy z nas uczestniczył także w tej działalności, którą nazywamy nadzorem nad narastającym zasobem archiwalnym. Były okresy lepsze i gorsze w sprawowaniu tego nadzoru (najlepsze to lata 70-te, gdy prowadziła te sprawy p. mgr

Maria Adamczewska-Jackowiak), ale żadna z placówek PAN na naszym terenie nie pozostawała poza zasięgiem tego nadzoru. Nigdzie nie było wypadków niszczenia dokumentów bez naszego zezwolenia, a dokumentacja tego nadzoru w postaci kartoteki placówek PAN w regionie stanowi do dzisiaj jedyne i niezastąpione źródło informacji o dziejach placówek PAN w Poznaniu i w Wielkopolsce.

Specyfiką tego Oddziału są jednak spuścizny uczonych. Zdobywane nieraz w trudnych, żmudnych i wieloletnich staraniach, przy pomocy różnych zabiegów. Teraz, po tylu latach wystarczy nieraz wymienić tylko kilka nazwisk twórców spuścizny, by przyciągnąć do tych zbiorów następne. Trudno odmówić przekazania materiałów do Archiwum PAN, gdy się wie, że są to papiery wielu luminarzy nauki.

Ostatnio coraz częściej zdarza mi się przejmować papiery ludzi, których znalazłam, którzy byli moimi zwierzchnikami (jak prof. K. Ślaski), czy wykładowcami i promotorami moich prac (jak prof. prof. Zdzisław Grot czy Witold Jakóbczyk), których spotykaliśmy w naszym gmachu (jak prof. Władysław Orlicz). Trudno wówczas ukryć stosunek emocjonalny do tych postaci oraz trudno nie okazać pietyzmu ich spuściznom czy nie wzruszyć się biorąc do rąk ich rękopisy, korespondencję lub wspomnienia. Kto nie przeżywał chwil wzruszenia biorąc do ręki dokument luminarza nauki bądź list znanego uczonego, literata czy publicysty czy innej sławnej postaci, ten nie ma duszy archiwisty. Kto nie cieszył się z uwiecznionego sukcesem odczytywania autografu czy żmudnego poszukiwania nadawcy korespondencji, albo nadania sensownego układu materiałom naukowym, czy zwykłego ustalenia chronologii powstania dokumentu - też nie powinien nazywać siebie archiwistą. Myślę, że praca nad tymi materiałami dawała i daje nam sporo satysfakcji, na pewno rozwija intelektualnie, wymaga pogłębiania wiadomości nie tylko z historii, ale i z wielu innych dziedzin.

Nigdy nie było w tej pracy kokosów, niektórzy porzucali ją dla chleba lepiej obłożonego, ale myślę, że nawet ci z Państwa, którzy stąd odeszli, odchodzili z tzw. ciężkim sercem. Nigdy za to nie były nam dane potępieńcze swary, zawsze panowała tutaj atmosfera rodzinna - w dobrym znaczeniu tego słowa. Twórcą naszego Oddziału, prof. Kazimierz Ślaski, był typem szefa surowego i wymagającego, ale jednocześnie bardzo ojcowskiego w stosunku do swoich podwładnych. Ten kierunek

stała się utrzymać jego następcę, dr Jan Szajbel. (...) Zdaję sobie sprawę, że stan osobowy daleki jest od ideału (ciągle 3, 3,5 lub 4 etaty, od 30 lat bez zmian!), że chciałoby się opracować i zinventaryzować większą część zasobu, że chciałoby się opracować do tego zasobu doskonalsze pomoce wyższego rzędu, że po indeksach czas na informację komputerową, na gromadzenie nie tylko dokumentów i mikrofilmów, ale taśm magnetofonowych, dysków czy kaset video. Cóż, pomarzyć przecież można!

Wydaje mi się, że najważniejszym naszym obecnym zadaniem, w obecnych nielatach czasach, jest uchronić i pomnażać te zbiory, opracować je możliwie najdokładniej, by dać potomnym obraz nauki wielkopolskiej w II połowie XX stulecia. Archiwista zawsze pracuje dla pokoleń następnych!

Myślę, że jubileusz 50-lecia Oddziału Poznańskiego Archiwum PAN w roku 2006 zgromadzi już inne grono niż obecne. Ale pamiętając maksymę „dłużej klasztoru niżli przeora” powinniśmy o ten klasztor, tę świątynię i skarbnicę źródeł do historii nauki dbać jak najlepiej! Nie ważne, pod jakim szyldem ona przetrwa. Ważne, żeby tych 35 lat naszej ciężkiej pracy nie zmarnować.

Dawnym i obecnym pracownikom dziękuję za współpracę. Każdy z Was zostawia tu część swojego życia, mniejszą lub większą, ale tego się nie zapomina. Myślę, że praca w archiwum dała Wam dobre przygotowanie do dalszych studiów naukowych, do pracy pedagogicznej, publicystycznej czy nawet społecznej. Myślę, że obcowanie na co dzień ze źródłami historycznymi wytwarza w nas pewien rozsądny dystans w stosunku do ludzi, wydarzeń, sporów oraz przemijających wielkości tego świata. Dlatego ta praca nierzadko daje ukojenie i zadowolenie w obecnych burzliwych czasach.

Obysmy za 15 lat spotkali się w przestronnym lokalu, gdzie przynajmniej 10-tka młodych, wysoko kwalifikowanych (i dobrze opłacanych) ludzi będzie opracowywała nowe zbiory, obsługiwała licznych czytelników, przygotowywała artykuły i wydawnictwa źródłowe, gdzie będzie stał kserograf, telefax, komputer i drukarka, a dział informacji będzie mógł poprzez końcówki komputerowe łączyć się z innymi archiwami i bibliotekami - tj. z ich bankami informacji. Przy tej technicyzacji żebyśmy jednak nie utracili życzliwego stosunku naszych czytelników i

użytkowników.

A teraz proszę abyśmy przez powstanie uczcili pamięć Osób, które ten Oddział tworzyły i tu pracowały, a obecnie przebywają w Archiwum Najbardziej Wieczystym. Do tego grona należeli śp. śp. prof. dr Kazimierz Ślaski, dr Jan Szajbel, dr Zofia Wardęska i p. Danuta Sambergierowa. Dziękuję!”.

INWENTARZE ARCHIWALNE

W kolejnym, 34-ym, numerze naszego Biuletynu ogłaszamy dwa inwentarze zespołów archiwalnych pochodzących z warsztatów naukowych wybitnych przedstawicieli różnych dziedzin badań historycznych.

Pierwszy z nich to materiały Zofii Podkowińskiej (1894-1975) znanej badaczki archeologii, uczestniczki wielu wykopalisk, zainteresowanej m. in. problematyką osadnictwa wczesnohistorycznego. Materiały te ujęte zostały w 80 j.a. którym towarzyszy 5 aneksów.

Drugi, bogaty zestaw materiałów pozostawił Adam Wolff (1899-1984), mediewista - paleograf, znakomity wydawca źródeł, badacz przeszłości Mazowsza. Należał do „Wielkiej Czwórki” czołowych działaczy archiwistyki polskiej (A. Bachulski, A. Rybarski, A. Stebelski, A. Wolff), którzy po zniszczeniach wojennych odbudowywali archiwa polskie. Spuścizna A. Wolffa obejmuje 104 jednostki, które uzupełnia 5 aneksów.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY WYSTĘPUJĄCE W INWENTARZACH

b.d.	- bez daty	kkp.	- kserokopia
druk.	- drukowany	l.	- list (w korespondencji)
egz.	- egzemplarz	l.	- luźne
fkp.	- fotokopia	masz.	- maszynopis
fot.	- fotografia	m.in.	- między innymi
j.	- jednostka	nr	- numer
j.czes.	- język czeski	ok.	- około
j.franc.	- język francuski	r.	- rok
j.niem.	- język niemiecki	rkp.	- rękopis
j.pol.	- język polski	s.	- strona
j.ros.	- język rosyjski	sz.	- szyte
j.w.	- jak wyżej	t.	- tom
j.wł.	- język włoski	zob.	- zobacz
k.	- karta		

Anita Chodkowska
(Warszawa)

MATERIAŁY ZOFII PODKOWIŃSKIEJ III-276

Zofia Podkowińska urodziła się 17 maja 1894 r. w Warszawie, była córką Zygmunta - lekarza i Józefy z Tarnowiczów. Ojciec Zofii Podkowińskiej, po urodzeniu się córki, przeniósł się wraz z rodziną na prowincję. Pod koniec życia powrócił do Warszawy i tu pracował w Kasie Chorych do roku 1932 - do chwili śmierci.

Zofia Podkowińska ukończyła 6 klas Gimnazjum Kazimierza Kochanowskiej w Warszawie, po czym z powodów finansowych naukę przerwała. Zarabiając korepetycjami uczęszczała na kursa wieczorowe rzemieślniczo-rysunkowe, których nie ukończyła.

Podczas I wojny światowej, rodzina Podkowińskiej przebywała w Rosji. Ojciec był kierownikiem szpitala wojennego w Orszy nad Dnieprem a rodzina mieszkała w Mińsku, Zarzeczu, a następnie w Moskwie. W Moskwie Zofia Podkowińska ukończyła 7 i 8 klasę Gimnazjum Zofii Różyckiej oraz zdała maturę. Wkrótce potem, w roku 1918 cała rodzina powróciła do Warszawy.

Studia wyższe podjęła Zofia Podkowińska w roku 1918 na Uniwersytecie Warszawskim, na Wydziale Filozoficznym-Katedrze Archeologii. Aby uzyskać pieniądze na studia, rozpoczęła pracę w Głównym Urzędzie Statystycznym (lata 1919-1920) a następnie w Czytelnicy Przysiężnej na Powiślu. Pracę zarobkową kontynuowała - studiując.

Od roku 1921 była studentką Zakładu Prehistorii prowadzonego przez docenta (potem profesora) Włodzimierza Antoniewicza. Z początkiem 1922 r. Z. Podkowińska zrezygnowała z pracy w bibliotece i związała się wyłącznie z Uniwersyteciem, obejmując etat laboranta-demonstratora. W roku akademickim 1922-1923 sama już prowadziła proseminaria. Od 1 września 1924 r. została mianowana młodszą asystentką w Zakładzie Archeologii Prehistorycznej U.W., a od 1927, starszą asystentką.

23 czerwca 1927 r., po złożeniu pracy dyplomowej pt.: *Starsza i*

młodsza kultura ceramiki wstęgowej w Polsce i zdaniu egzaminów uzyskała tytuł doktora filozofii.

W czasie studiów brała udział w licznych pracach wykopaliskowych i objazdach naukowych m. in. w Jurkowicach (pow. opatowski), Złotej (pow. sandomierski), Strzyżowie nad Bugiem na Lubelszczyźnie a latem 1929 r. po raz pierwszy samodzielnie prowadziła prace wykopaliskowe w Opatowie.

W roku 1932 Zofia Podkowińska uzyskała stypendium Funduszu Kultury Narodowej na 5-miesięczny wyjazd do Czechosłowacji, Austrii i Niemiec. Wynikiem były dwie prace naukowe. Praca o mieczach brązowych ukazała się w czasopiśmie archeologicznym „Światowid” w roku 1939, a praca habilitacyjna o kulturze ceramiki wstęgowej w Polsce splonęła w drukarni we wrześniu 1939 r., a jej rękopis zaginął podczas powstania warszawskiego w 1944 r.

Po wybuchu II wojny światowej Zofia Podkowińska brała udział w ratowaniu zbiorów Muzeum Archeologicznego im. E. Majewskiego, oraz biblioteki Katedry i Zakładu Archeologii Polskiej. Przez krótki czas pracowała w Czerwonym Krzyżu, by w r. 1940 podjąć pracę starszego kustosa w Państwowym Muzeum Archeologicznym, połączonym z Muzeum Archeologicznym im. E. Majewskiego. Muzeum to splądrowane zostało przez Niemców w 1939 r. a pozostałe zbiory znalazły miejsce w Muzeum Narodowym.

Podczas okupacji Zofia Podkowińska wniosła pomoc rodzinom żydowskim m. in. do 1944 r. mieszkając u niej prof. Nina Assorodobraj-Kula z rodziną. Od 1942 r. mieszkając z nią również Irena Sawicka, mocno zaangażowana w pomoc Żydom, oraz działalność polityczną.

Po powstaniu warszawskim, które spędziła na Żoliborzu, 2 października Zofia Podkowińska wywieziona została do Ravensbrück, a stamtąd do obozu Königsberg (Chojny) pod Szczecinem. Po wyzwoleniu obozu, z radziecką przepustką, transportami wojskowymi już w lutym 1945 r., powróciła do Warszawy.

W marcu 1945 r. podjęła pracę w Państwowym Muzeum Archeologicznym jako kustosz - a od 1947 r. jako kierownik działu neolitu. Pracując w Muzeum, prowadziła wykłady zlecone dla I roku Studium Historii Kultury Materialnej U.W.

Współpracowała przy tworzeniu Instytutu Historii Kultury Mate-

rialnej PAN, by w styczniu 1954 r. objąć w nim funkcję kierownika Pracowni Neolitu. Pracując w IHKM PAN zajmowała się badaniami dziejów Wyżyny Sandomierskiej i Małopolski.

12 lutego 1955 r. otrzymała tytuł profesora nadzwyczajnego. Z Instytutem Historii Kultury Materialnej rozstała się w r. 1964, przechodząc na emeryturę, nie zerwała jednak kontaktów ze środowiskiem archeologicznym. Była członkiem Polskiego Towarzystwa Prehistorycznego i Polskiego Towarzystwa Archeologicznego a po ich połączeniu Polskiego Zjednoczonego Towarzystwa Archeologicznego. Odnaczona Złotym Krzyżem Zasługi i Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego.

Nie założyła rodziny. Zmarła w Warszawie 10 lutego 1975 r.

Materiały Z. Podkowińskiej w objętości ok. 1,2 mb. przekazane zostały przez Instytut Historii Kultury Materialnej PAN do Archiwum PAN w 1987 r. Wstępne prace porządkowe wykonała mgr Agnieszka Siewierska. Dalsze prace, wraz z nadaniem ostatecznego układu i inwentaryzacją przeprowadzone były przez mgr Anitę Chodkowską i zakończone zostały w 1991 r.

W trakcie porządkowania materiałów wyodrębnionych zostało 6 grup.

Grupa I: Materiały twórczości naukowej - dzielą się na podgrupy: A. prace i artykuły, B. recenzje, C. tłumaczenia i D. materiały warsztatowe.

W podgrupie A. prace i artykuły, znajdują się prace autorstwa Z. Podkowińskiej będące fragmentami nieopublikowanych prac zbiorowych. Znajdują się tu również artykuły czy raczej ich części, które (wg bibliografii prac Z. Podkowińskiej) również nigdy nie ukazały się drukiem oraz nieukończona, pozbawiona tytułu praca rękopiśmienna, prawdopodobnie stanowiąca obraz wcześniejszych zainteresowań autorki spuścizny (j. 1).

Następną podgrupę stanowią recenzje, których nie jest tu wiele. Ułożone zostały wg alfabetu - nazwiskami autorów prac recenzowanych. Całość została zaopatrzona w aneksy.

Kolejną podgrupę stanowi tłumaczenie pierwszego rozdziału książki E. O. James'a: *Starożytni bogowie* (j. 6). Nie jest wiadomym czy Z. Podkowińska zamierzała przetłumaczyć całą książkę i czy miała z tym związane jakieś plany wydawnicze.

Największą podgrupę D. stanowią materiały warsztatowe. Składają się na nią materiały z dziedziny archeologii, obrazując szerokie zainteresowania Z. Podkowińskiej w obrębie tej nauki oraz z nią powiązanych, jak choćby etnografia (j. 26), etnogeneza (j. 25). Na podgrupę tę w dużej mierze składają się wypisy z literatury, notatki, rysunki, przerysy i dokumentacja fotograficzna. Znajduje się tu wiele materiałów dotyczących wykopalisk i zabytków ze Złotej i Strzyżowa - miejsc, gdzie prace archeologiczne prowadziła sama Z. Podkowińska. Stanowiły one przedmiot jej szczególnego zainteresowania (j. 14).

Przy porządkowaniu materiałów warsztatowych z pewnymi korektami starano się zachować układ nadany przez autorkę. W obrębie poszczególnych jednostek karty uporządkowane zostały wg państw lub miejscowości z których zabytki pochodzą. Wypisy i notatki z literatury ułożone zostały w zasadzie wg daty wydania pracy z której pochodzą. Starano się aby zmian było jak najmniej. Sumują to spisy (j. 35) dokonane przez osobę porządkującą spuściznę, zgodnie ze wskazówkami Z. Podkowińskiej, przed przekazaniem jej do Archiwum.

Zamykają tę podgrupę wycinki prasowe dotyczące odkryć archeologicznych oraz informacji o osobach z archeologią związanych. Znajdują się tu również wycinki mówiące o pomocy Żydom, jakie udzielało środowisko naukowe podczas II wojny światowej.

Grupa II obejmuje materiały działalności naukowo-organizacyjnej i dydaktycznej. Została ona podzielona na: działalność organizacyjno-naukową w instytutach i towarzystwach naukowych, działalność dydaktyczną i organizacyjno-naukową w szkołach i na uczelniach, opinowanie działalności organizacyjnej innych osób, praca zawodowa w innych instytucjach oraz działalność wydawnicza.

W podgrupie pierwszej umieszczone zostały materiały dotyczące współpracy Z. Podkowińskiej z różnymi instytucjami o charakterze naukowym. Na uwagę zasługują dokumenty związane z organizacją jubileuszu 70-lecia prof. Włodzimierza Demetriewicza (j. 37) oraz *Memoriał zespołu archeologów środowiska warszawskiego* z 1949 r. (j. 38). Znajdują się tu także notatki i fotografie z licznych wyjazdów, wycieczek, odwiedzin na wykopaliskach dokonywanych przez Z. Podkowińską od wczesnych lat powojennych do późnych lat sześćdziesiątych (j. 43).

Kolejna podgrupa obrazuje działalność Z. Podkowińskiej na polu dydaktyki. Znalazła tu miejsce korespondencja z Ministerstwem Oświaty, dotycząca założeń programowych dla szkół (j. 44) oraz nieliczne dokumenty świadczące o pracy Z. Podkowińskiej z młodzieżą I roku Studium Historii Kultury Materialnej U. W. (j. 45).

W podgrupach następnych umieszczone zostały kolejno: krótkie omówienie działalności Stefana Noska (j. 46) oraz materiały dotyczące pracy Z. Podkowińskiej w bibliotece na Powiślu (j. 47).

Grupę II zamykają materiały działalności wydawniczej. Znajdują się tu materiały dotyczące prac Z. Podkowińskiej nad podręcznikiem: *Człowiek w czasach przedhistorycznych* przeznaczonym do nauki historii w klasie III szkoły podstawowej. Napisany zaraz po zakończeniu wojny, bez dostatecznej bazy źródłowej, przez samą autorkę uznany za niezbyt udany, niedługo obowiązywał w szkole (j. 48). Są tu również inne materiały związane z działalnością wydawniczą Z. Podkowińskiej, współpraca z redakcją „Wiadomości Historycznych”, korespondencja, recenzje wydawnicze.

Grupa III składa się z materiałów biograficznych twórcy spuścizny. Warto tu wymienić wojenną przepustkę z obozu w Königsbergu, wraz z dwoma zdjęciami wykonanymi bezpośrednio po opuszczeniu przez Z. Podkowińską obozu (j. 53). Ciekawe są materiały dotyczące głównego nurtu pracy zawodowej Z. Podkowińskiej, wyznaczające rytm jej życia: praca na Uniwersytecie Warszawskim (j. 54), w Państwowym Muzeum Archeologicznym (j. 55), a w końcu w Instytucie Historii Kultury Materialnej PAN (j. 56) - przy tworzeniu którego współpracowała. Na uwagę zasługują wspomnienia Z. Podkowińskiej, zapewne przygotowane do druku, a które nie zostały opublikowane. Wspomnienia te, zapoczątkowane myślą o ukazaniu sylwetki Ludwika Sawickiego, stały się opisem własnego życia autorki na tle środowiska archeologicznego (j. 57-60).

Znajdują się tu w końcu dokumenty nadania Złotego Krzyża Zasługi i nominacji profesorskiej (j. 61).

Grupę III zamyka zbiór fotografii samej autorki spuścizny, jej rodziny, znajomych, mieszkania i wycieczek prywatnych oraz 5 szt. negatywów wykonanych na szkle (j. 53, 66, 67). Część tego zbioru umieszczono w dziale fotografii Archiwum PAN (fotografie rozpo-

znane).

IV grupę materiałów stanowi korespondencja. Podzielona została na wychodzącą i wpływającą. Nadano jej układ alfabetyczny wg nazwisk oraz spisano aneksy. Grupa ta zawiera liczne nazwiska osób blisko związanych z archeologią np.: Władysław Antoniewicz, Michał Drewko, Jan Dylik, Józef Kostrzewski, Zygmunt Krzak, Ludwik i Irena Sawiccy i inni. Znajdują się tu listy świadczące o kontaktach z archeologami czeskimi (np. J. Skutil), radzieckimi (np. K. Czernysz), węgierskimi (np. I. Bognar-Kutnian), czy niemieckimi (np. H. W. Behrens). Grupę korespondencji zamykają zaproszenia na różnorodne imprezy naukowe (j. 70).

W grupie materiałów rodzinnych - grupie V - znajdują się: paszport T. Tarnowicz - ciotki Z. Podkowińskiej, oraz korespondencja do rodziny (j. 71).

Grupa VI to grupa materiałów osób obcych. Umieszczone tu zostały materiały warsztatowe osób związanych pracą i prywatnie z Z. Podkowińską, np.: Jan Dylik (j. 72) czy Irena Sawicka (j. 75, 76). Materiały te Z. Podkowińska prawdopodobnie włączyła do własnej bazy źródłowej.

Inwentarz zamykają wycinki z prasy (j. 80) dotyczące osób ze środowiska archeologicznego - przeważnie nekrologi, jubileusze itp.

Materiały Z. Podkowińskiej opatrzone zostały w Archiwum PAN sygnaturą III-276. Inwentarz obejmuje 80 jednostek i 5 aneksów.

Źródła i bibliografia

1. Materiały Z. Podkowińskiej w Archiwum PAN. sygn. III-276, j. 52, 53, 57.
2. Hensel Witold: Polska starożytna. Wrocław 1980, s. 99, 105, 109, 559, 577 (nieliczne wzmianki o pracach prowadzonych przez Z. Podkowińską).
3. Jażdżewski Konrad: Nekrolog Z. Podkowińskiej. „Prace i Materiały Muzeum Archeologii i Etnografii w Łodzi”. Seria archeologiczna. 1976 nr 3, s. 365-367.
4. Krzak Zygmunt: Prof. dr Zofia Podkowińska. Nekrolog oraz bibliografia prac za lata 1923-1969. „Archeologia Polska” T. 21, 1976, z. 2, s. 433-437.

5. Krzak Zygmunt: Nekrolog Z. Podkowińskiej. „Z otchłani wieków” nr 3, 1975, s. 194-195.

6. Rosen-Przeworska Janina: Podkowińska Zofia. Polski Słownik Biograficzny. Wrocław, Warszawa, Kraków, 1982, t. 27, s. 108-109.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

I. Materiały twórczości naukowej	1-36
A. Prace i artykuły	1-4
B. Recenzje publikacji z zakresu archeologii	5
C. Tłumaczenia	6
D. Materiały warsztatowe	7-36
a. Dziedziny życia prehistorycznego w dobie neolitu i brązu	7-12
b. Szczegółowe zagadnienia doby neolitu i brązu	13-30
c. Prace dotyczące archeologii innych epok	31-36
II. Materiały działalności naukowo-organizacyjnej i dydaktycznej	37-51
A. Działalność organizacyjno-naukowa w towarzystwach i instytutach	37-43
B. Działalność organizacyjno-naukowa i dydaktyczna w szkołach i na wyższych uczelniach	44-45
C. Opiniowanie działalności naukowej	46
D. Praca zawodowa w innych instytucjach	47
E. Działalność wydawnicza	48-51
III. Materiały biograficzne	52-67
IV. Korespondencja	68-70
A. Wychodząca	68
B. Wpływająca	69-70
V. Materiały rodzinne	71
VI. Materiały osób obcych	72-80
ANEKSY 1-5	

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Prace i artykuły

1. Kultura, technika i ceramika epoki kamienia i brązu
Praca bez tytułu
Po 1933, rkp., l., k. 288
2. *Historia Polski starożytnej*
Podręcznik, prospekt działu 2, notatki, korespondencja
1954-1964, rkp., masz., l., k. 205
3. *Życie codzienne w starożytnej Polsce*
Rozdział 2, korekta, literatura
Po 1957, rkp., masz., l., k. 61
4. *Okres wczesnohistoryczny „grodziskowy” lub „słowiański” oraz Plastyka figuralna i niektóre zagadnienia neolitu polskiego. Wstęp.*
B. d., rkp., l., k. 14

B. Recenzje publikacji z zakresu archeologii

5. Recenzje
Ok. 1940-1960, rkp., masz., l., sz., k. 42, zob. aneks 1

C. Tłumaczenia

6. Edwin Olivier James: *Starożytni bogowie*
Tłumaczenie rozdziału 1 z j. angielskiego
Po 1970, rkp., sz., k. 55

D. Materiały warsztatowe

a. Dziedziny życia w dobie neolitu i brązu

7. Rolnictwo i gospodarka
Wypisy i notatki, fotografie, rysunki, wycinki prasowe

B. d., rkp., druk., j. ang., niem., pol., ros., l. i sz., k. 412

8. Łowiectwo i hodowla

Wypisy i notatki, przerzysy

B. d., rkp., j. ang., czes., niem., pol., ros., l. i sz., k. 192

9. Dom i jego historia

Wypisy i notatki, rysunki i fotografie

B. d., rkp., j. niem., pol., ros., l. i sz., k. 230

10. Narzędzia i odzież - technika wytwarzania

Wypisy i notatki, przerzysy z opisem

B. d. rkp., j. czes., franc., niem., pol., ros., l. i sz., k. 269

11. Wierzenia i religie pierwotne. Symbolika prehistoryczna, badania kurhanów, rozwój pojęć magicznych

Notatki, rysunki i fotografie

B. d., rkp., j. ang., czes., franc., niem., pol., ros., wł., l. i sz., k. 173

12. Plastyka magiczna, idole, figurki ludzkie i zwierzęce

Rysunki z opisem, notatki

B. d., rkp., j. ang., czes., franc., pol., ros., wł., l. i sz., k. 311

b. Szczegółowe zagadnienia doby neolitu i brązu

13. Archeologia Polski

Kultura pucharów lejkowatych, groby kujawskie

Wypisy i notatki, rysunki, fotografie z opisem, negatywy szt. 8

Po 1920, rkp., l. i sz., k. 313

14. J.w.

Kultura strzyżowska, trzciniecka i złocka

Wypisy i notatki, rysunki

B. d., rkp., l. i sz., k. 170

15. J.w.

Kultura amfor kulistych, groby skrzynkowe

Wypisy i notatki, rysunki i mapki

B. d., rkp., l., k. 134

16. Archeologia Polski

Warunki geograficzne i klimatyczne osadnictwa.

Informacje o wykopaliskach

Wypisy i notatki, rysunki, fiszki inwentaryzacyjne z fotografiami

B. d., rkp., l. i sz., k. 124

17. Archeologia Europy i Azji

Początki cywilizacji europejskiej

Wypisy i notatki

Po 1927, rkp., j. ang., franc., pol., l. i sz., k. 187

18. J.w.

Warunki geograficzne i klimatyczne osadnictwa

Wypisy i notatki

B. d., rkp., j. franc., niem., pol., l., k. 158

19. J.w.

Kultura naddunajska

Wypisy i notatki

B. d., rkp., j. czes., niem., pol., l. i sz., k. 405

20. J.w.

Kultura pucharów lejkowatych

Wypisy i notatki, przerzysy z opisem, rysunki z opisem

B. d., rkp., j. czes., niem., pol., l. i sz., k. 164

21. J.w.

Stan i metody badań kultury ludów obszaru ZSRR

Wypisy i notatki, rysunki i fotografie

Ok. 1940-1960, rkp., j. franc., niem., pol., ros., l. i sz., k. 294

22. J.w.

Bliski Wschód

Wypisy i notatki

Po 1935, rkp., j. ang., franc., niem., pol., ros., l. i sz., k. 386

23. Antropologia
Wypisy i notatki
B. d., rkp., j. franc., pol., l. i sz., k. 68
24. Chronologia
Tablice, wypisy i notatki
1924-1965, rkp., j. czes., niem., pol., ros., l. i sz., k. 104
25. Etnogeneza
Wypisy i notatki, mapki
B. d., rkp., j. franc., niem., pol., ros., l. i sz., k. 329
26. Etnografia Afryki i Oceanii
Wypisy i notatki, mapki
B. d., rkp., j. niem., pol., l., k. 77
27. Etnologia Azji południowo-wschodniej, Australii i Oceanii
Wypisy i notatki
B. d., rkp., j. ang., niem., pol., l. i sz., k. 211
28. Słownik archeologiczny
Wypisy i notatki
B. d., rkp., l., k. 30
29. Słownik filozoficzny
Wypisy i notatki
B. d., rkp., l., k. 34
30. Marksizm i leninizm
Wypisy i notatki
B. d., rkp., j. niem., pol., ros., l., k. 100

c. Prace dotyczące archeologii innych epok

31. Ogólna charakterystyka pradziejów
Wypisy i notatki, rysunki znaków kartograficznych
Po 1931, rkp., j. franc., niem., pol., ros., l. i sz., k. 224
32. Najstarsze kultury rolnicze Azji i Europy
Wypisy i notatki, rysunki, przerysy z opisem

- Ok. 1950-1971, rkp., j. czes., niem., pol., ros., l. i sz., k. 309
33. Zagadnienia społeczne
Wypisy i notatki
Ok. 1930-1940, rkp., j. franc., pol., ros., l., k. 60
34. Pomocnicze materiały warsztatowe
Rysunki, odrisy, przerysy, mapki, tabelki, bibliografie
B. d., rkp., l., k. 190
35. J.w.
Spis materiałów warsztatowych Z. P.
1975, rkp., l. k. 25
36. Wycinki dotyczące archeologii oraz zagadnień pracy dydaktycznej, kształcenie młodzieży na studiach archeologicznych
Wycinki z: „Trybuny Ludu”, „Życia Warszawy”, „Kurier Warszawski”
1931, 1940-1960, druk., l. k. 29

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI NAUKOWO-ORGANIZACYJNEJ I DYDAKTYCZNEJ

A. Działalność organizacyjno-naukowa w instytucjach i towarzystwach naukowych

37. Polskie Towarzystwo Prehistoryczne
Księga pamiątkowa dla uczczenia jubileuszu prof. W. Demetrykiewicza
Korespondencja
1929-1930, rkp., masz., l. i sz., k. 18
38. Memoriał zespołu archeologów środowiska warszawskiego
Memoriał dotyczy powołania do życia Centralnego Instytutu Archeologicznego, podpisany m. in. przez Z. P.
1949, masz., l., k. 4
39. Współpraca z placówkami naukowymi
Korespondencja

1930-1951, masz., l., k. 14, zob. aneks 2

40. Wydział I PAN

Zaproszenie do udziału w dyskusji na temat konspektu pracy *Zarys dziejów gospodarstwa wiejskiego*. Konspekt 1960, masz., l., k. 6

41. Dzienniki prac naukowych, terminarze posiedzeń i zebrań

1953, rkp., sz., k. 82

42. Dzienniki wyjazdów naukowych do ZSRR i Czechosłowacji

Notatki z podróży, korespondencja dotycząca wyjazdów, rysunki, fotografie, rozliczenia

1956-1958, rkp., j. czes., niem., pol., ros., l. i sz., k. 176

43. Zjazdy, posiedzenia, wizyty, objazdy naukowe, wycieczki, odwiedziny na wykopaliskach

Fotografie

1946-1969, szt. 99

B. Działalność organizacyjno-naukowa i dydaktyczna w szkołach i na uczelniach

44. Ministerstwo Oświaty

Ustalenia programowe dla szkół

Korespondencja

1948-1949, masz., l., k. 5

45. Studium Historii Kultury Materialnej

Konspekty, rozprawy, materiały z dyskusji

Po 1950, masz., l., k. 34

C. Opiniowanie działalności naukowej innych osób

46. Omówienie prac naukowych i organizacyjnych Stefana Noska

1964, masz., l., k. 3

D. Praca zawodowa w innych instytucjach

47. „Czytelnia Przystępna”

Materiały z pracy bibliotekarskiej, wykazy ruchu w czytelni, rozliczenia

1919-1921, rkp., masz., l., k. 14

E. Działalność wydawnicza

48. Podręcznik: *Człowiek w czasach przedhistorycznych* dla klasy III szkoły podstawowej

Umowy wydawnicze, korespondencja, prospekty

1945-1947, rkp., masz., l., k. 14

49. „Wiadomości Historyczne”

Współpraca z redakcją przy tworzeniu pisma, prace organizacyjne, korespondencja

1947-1948, masz., l., k. 13

50. Recenzje wydawnicze

Po 1945-1960, rkp., masz., l., k. 22, zob. aneks 3

51. Korespondencja wydawnicza

Plany wydawnicze, zawiadomienia, rozliczenia finansowe, prośby o recenzje

1947-1970, masz., l., k. 26

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

52. Autobiografia, ankiety personalne, zestawienia bibliograficzne prac własnych Z. P.

Po 1954, rkp., druk., l., k. 22

53. Świadectwa urodzenia, chrztu. Wojenna przepustka radziecka z obozu oraz fotografie Z. P., zaświadczenia, poświadczenia, legitymacje, wizytówki Z. P.

1943-1967, rkp., masz., j. pol., ros., l. i sz., k. 79

54. Uniwersytet Warszawski

- Zawiadomienia, zaświadczenia, nominacje, zwolnienie
1925-1947, rkp., masz., l., k. 12
55. Państwowe Muzeum Archeologiczne. Ministerstwo Kultury i Sztuki
Dokumenty służbowe - delegacje, nominacje, uposażenia, zaświadczenia, zwolnienie
1945-1953, masz., l., k. 9
56. Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk
Zaświadczenia, nominacje, uposażenia, umowy, zwolnienie
1953-1973, rkp., masz., l., k. 31
57. *Moje wspomnienia o środowisku archeologów warszawskich okresu międzywojennego i wojennego, oraz bezpośrednich czasów po II wojnie światowej*
Pierwsza wersja wspomnień rękopiśmiennych
1973-1974, rkp., l., k. 187
58. *Moje wspomnienia o Ludwiku Sawickim i o środowisku archeologów warszawskich okresu międzywojennego i wojennego*
Druga wersja wspomnień rękopiśmiennych
1973, rkp., l., k. 171
59. Fragmenty wspomnień Z. P. na temat środowiska archeologów warszawskich oraz literatura do tej pracy
Kilka wersji i wariantów
1973-1974, rkp., l., k. 326
60. *Moje wspomnienia o Ludwiku Sawickim i o środowisku archeologów warszawskich okresu międzywojennego*
Moje wspomnienia o Ludwiku Sawickim i o środowisku archeologów warszawskich okresu międzywojennego i wojennego
Trzecia wersja wspomnień - pełna z poprawkami oraz czwarta wersja nieukończona
1973, masz., z dodatkami rkp., l., k. 74-60
61. Nadanie Złotego Krzyża Zasługi. Dyplom, gratulacje. Nominacja na profesora nadzwyczajnego. Wybór Z. P. na członka honorowego Polskiego Towarzystwa Archeologicznego
1948-1970, rkp., masz., l., k. 5

62. Zapiski osobiste
Notatniki, notatki luźne z adresami i telefonami
1950-1970, rkp., druk., j. czes., franc., pol., ros., l. i sz., k. 252
63. Poezja obrazująca zainteresowania Z. P.
Wypisy wierszy polskich i obcych
B. d., rkp., l. i sz., k. 33
64. Drobne materiały gospodarcze i finansowe
Przekazy pocztowe, rachunki za wydawnictwa, dokumenty związane z rentą, prośba o zasiłek, rozliczenia
1933-1956, rkp., druk., masz., l., k. 58
65. Materiały dotyczące stanu zdrowia Z. P.
Prośba o udzielenie zasiłku na kurację zdrowotną. Świadectwo szczepienia, legitymacje ubezpieczalni
1940-1959, rkp., druk., l. i sz., k. 103
66. Fotografie Z. P., rodziny, znajomych i osób nierozpoznanych
Po 1920, szt. 81
67. Negatywy widoku ogródka działkowego Z. P., jej zegara i widoku z okna mieszkania żoliborskiego Z. P. - wykonane na szkle
Ok. 1932-1939, szt. 5

IV. KORESPONDENCJA

A. Korespondencja wychodząca

68. Korespondencja wychodząca
1930-1974, rkp., l., k. 26, zob. aneks 4

B. Korespondencja wpływająca

69. Korespondencja wpływająca. Osoby i instytucje
1909-1974, rkp., j. czes., franc., niem., pol., ros., l., k. 191, zob. aneks 5
70. Zaproszenia na zjazdy, sesje, konferencje, otwarcia muzeów
1933-1960, rkp., masz., l., k. 11

V. MATERIAŁY RODZINNE

71. Paszport Teodozji Tarnowicz - ciotki Z. P., korespondencja Z. P. do rodziny: Józefy Podkowińskiej - matki, Hanny Podkowińskiej - bratanicy (?), Teodozji Tarnowicz, oraz korespondencja od rodziny: Stanisława, Zbyszka, Zosi, Urszuli, Basi
1903-1974, rkp., druk., I i sz., k. 33

VI. MATERIAŁY OBCE

72. Dylik Jan
Notatki z posiedzeń, wypisy z literatury, rysunki
Ok. 1934, rkp., sz., k. 25
73. Rauhut Danuta
Wypisy z pracy: H. Kothe: *Dane etnograficzne do zagadnienia neolitycznych form uprawy w Europie*
Po 1958, rkp., sz., k. 174
74. J.w.
Wypisy z pracy E. Štikowa: *K proplematikě třidení českého eneolitu*
Rysunki, mapy
Po 1955, rkp., j. czes., pol., I, k. 25
75. Sawicka Irena
Materiały dotyczące ceramiki sznurkowej, notatki, fotografie, przerisy
Do 1939, rkp., I, k. 177
76. Sawicka Irena
Treść wykładów etnografii mianych w semestrze zimowym 1916/17 T.K.N. przez prof. dr St. Poniatowskiego
1916-1917, rkp., I, k. 24
77. Sawicki Ludwik
Notatki dotyczące antropologii
B. d., rkp., I, k. 14

78. Oświadczenie prehistoryków polskich, zajmujące stanowisko w sporze między B. von Richthofenem a J. Kostrzewskim
Po 1935, masz., I, k. 3
79. Prace obce, nieustalonych autorów. Kartoteka rysunków z opisem, bibliografia
Po 1930, rkp., I i sz., k. 54
80. Wycinki z prasy
Nekrologi, wspomnienia, jubileusze. Wycinki przeważnie z „Życia Warszawy”, dotyczące osób ze środowiska archeologicznego
Po 1960, druk., j. czes., pol., I, k. 22

A N E K S 1

J. 5 Recenzje

1. Howkes Jacquet: *History of the scientific and cultural development of mankind*. 1957
2. Jamka Rudolf: *Przeszłość wczesnopiastowskiego Opola w świetle wykopalisk*. 1949
3. Kostrzewski Józef: *Kultura prapolska*. 1947
4. Nosek Stefan: *Z zamierchłej przeszłości*. 1948
5. Przeworska Janina: *Ćwiczenia z zakresu historii kultury materialnej najdawniejszych społeczeństw*. 1952
6. „Z otchłani wieków” - recenzja 5 zeszytów czasopisma po 1947 r.

A N E K S 2

J. 39 Współpraca z placówkami naukowymi

1. Muzeum Archeologiczne PAU w Krakowie
2. Rada Ministrów, Sekcja Naukowa Komisji Popierania Twórczości Naukowej i Artystycznej
3. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
4. Polskie Towarzystwo Prehistoryczne w Poznaniu

5. Uniwersytet Lubelski. Katedra Archeologii

ANEKS 3

J. 50 Recenzje wydawnicze

1. Chmielewski Waldemar: *Zagadnienie grobowców kujawskich w świetle ostatnich badań*. Przed 1953
2. Gardawski A., Gąsowski J.: *Polska starożytna i wczesnośredniowieczna*. 1960
3. Przeworska Janina: *Tablice*. 1948
4. Przeworska Janina, Hertz Amelia: *Od Wisły do Nilu*. Po 1945
5. Jażdżewski Konrad: *Grody wczesnodziejowe w Gdańsku i Łęczycy w świetle badań archeologicznych w r. 1948*. Po 1948
6. Królikiewicz Stanisław: *Jakby dziś. Aleksandrów Kujawski*. Po 1945
7. Sarnowska, Tropaczynska-Ogarkowa, Podolec: *Ziemia opowiada*. 1949

ANEKS 4

J. 68 Korespondencja wychodząca

1. Kostrzewski Józef	1933	1. 1
2. Krukowski Stefan	1966	1. 1
3. Mróz Władysław	1930	1. 5
4. Rajewski Zdzisław	1950	1. 1
5. Skutil J.	1933	1. 1
6. Do autorów książki pamięci Stefana Noska	1974	1. 1
7. Do nieustalonych adresatów	1903-1967	1. 12

ANEKS 5

J. 69 Korespondencja wpływająca. Osoby i instytucje

1. Ambrojevici Ceslav	1937	1. 1
2. Aniel Karol	1958	1. 1
3. Antoniewicz Włodzimierz	1925-1931	1. 4
4. Behrens H. W.	1953	1. 1
5. Bogner-Kutzian Ida	1963	1. 1
6. Budinsky-Krička Vojtech	1966	1. 1
7. Cehakówna Helena	1930, 1931	1. 4
8. Comsa Eugen	1958	1. 1
9. Černysz Katarzyna	po 1960	1. 2
10. Czetyrbon K.	1934	1. 1
11. Drewko Michał	1927-1938	1. 3
12. Demetrykiewicz Włodzimierz	1934	1. 1
13. Dylak Jan	1932, 1933	1. 4
14. Dziobakowie A. i J.	B. d.	1. 1
15. Fiedler Z.	1959	1. 1
16. Halszka	1925-1928	1. 3
17. Hensel Witold	B. d.	tele-gram
18. Hołubowicz Wł.	1948, 1949	1. 3
19. Hołowińska Zofia	1970	1. 1
20. Jakimowicz Roman	1949	1. 1
21. Jamka Rudolf	1933	1. 1
22. Janšak Štefan	1949	1. 1
23. Jasińska Maria	1930	1. 1
24. Jażdżewski Konrad	1945-1972	1. 4
25. Jostowa Wanda	1973	1. 4
26. Kamińska Kuca	1973	1. 1
27. Kamińska Janina	1935-1947	1. 3
28. Karpińska	1937	1. 1
29. Kormanowa Żanna	1948	1. 1

30. Kostrzewski Józef	1932-1958	1.7
31. Kowal B.	1924	1.3
32. Krukowski Stefan	1928	1.1
33. Krystek Stefan	1940	1.1
34. Krzak Zygmunt	1959-1968	1.8
35. Kula Nina i Marcin	1962-1972	1.6
36. Leciejewiczowa Anna	1973	1.1
37. Leńczyk Gabriel	1930, 1931	1.2
38. Machnik J.	1969	1.1
39. Mikulski Józef	1949	1.1
40. Mróz Władysław	1930	1.5
41. Neustupny E. F.	1955	1.2
42. Nosek Stefan	1964	1.1
43. Passek T. S.	1961	1.1
44. Pasternak J.	1930	1.5
45. Pechočkova Dagmar	1948	1.1
46. Przybyłowicz Wojciech	1937	1.1
47. Przyłuska Maria	1946	1.1
48. Rauhut Danuta	1958-1969	1.4
49. Sarnocka Wanda	1958	1.1
50. Sawicka Irena i Ludwik	1909-1957	1.8
51. Skutil J.	1933	1.1
52. Służewska L.	1965	1.1
53. Sokołowska Janina	1927	1.1
54. Sujkowska H.	1929	1.1
55. Szoldrska(?) Halszka	1949	1.1
56. Tarnowicz K. i H.	1937	1.1
57. Toćik Anton	1956	1.1
58. Vildomec F.	1958	1.1
59. Więckowska Hanna	1973	1.1
60. Wiśniewska J.	1935	1.1
61. Zacharuk J. N.	1974	1.1

62. Zborowski Juliusz	1958	1.1
63. Zielonkowa Kamilla	1929	1.1
64. Korespondencja grupowa	1934-1961	1.6
65. Listy od nieustalonych nadawców	1930-1970	1.25

Hanna Szymczyk
(Warszawa)

MATERIAŁY ADAMA WOLFFA III-226

Adam Wolff urodził się 14 sierpnia 1899 roku w Warszawie, jako syn Gustawa - księgarza, działacza społeczno-oświatowego, tłumacza i poety - i Marii z Romiszewskich.

Początkowe nauki pobierał A. Wolff w domu, a następnie w Gimnazjum Ziemi Mazowieckiej (dawnie Gimnazjum Konopczyńskiego), które ukończył w 1917, otrzymując świadectwo dojrzałości. W czasie nauki w szkole był członkiem nielegalnego skautingu.

W 1917 r. rozpoczął A. Wolff studia na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Warszawskiego, przerwane w latach 1918-1921, gdy odbywał ochotniczą służbę wojskową w grodzieńskim i nowogródzkim pułku strzelców. W 1921 r. Adam Wolff wznowił studia pracując jednocześnie na zlecenie profesorów J. K. Kochanowskiego i M. Handelsmana w Archiwum Głównym Akt Dawnych. Odbywał tu ćwiczenia z paleografii i badał najstarsze akta mazowieckie, sporządzając spis urzędników mazowieckich z lat 1370-1526. W okresie 1921-1923 skatalogował również ponad 100 dokumentów pergaminowych z Muzeum Narodowego, których wykaz przygotował do druku. W styczniu 1924 r. A. Wolff podjął etatową pracę w Archiwum Głównym Akt Dawnych, pracując tu do maja 1954 r. z dwuletnią przerwą w okresie 1944-1946.

W latach 20-tych działał aktywnie w historycznych towarzystwach naukowych, jako członek Polskiego Towarzystwa Historycznego, Towarzystwa Miłośników Historii oraz Komisji Historycznych Towarzystwa Naukowego Warszawskiego i Polskiej Akademii Umiejętności.

W 1927 r. ukazała się pierwsza publikacja A. Wolffa *Formuła relacji w kancelarii mazowieckiej*, wydrukowana w pierwszym tomie „Archeionu”. Do 1936 r. opublikował 6 dalszych prac dotyczących najstarszych dokumentów mazowieckich oraz urzędników mazowieckich, uzyskując w 1936 r. magisterium na podstawie drukowanych prac. W 1938 r. otrzymał A. Wolff stopień doktora na podstawie rozprawy *Metryka*

Mazowiecka. Układ pierwotny. Sposób rejestracji.

Po powstaniu w 1944 r. wysiedlony wraz z rodziną z Warszawy udał się do Krakowa, gdzie podjął pracę w Archiwum Państwowym, będąc jednocześnie starszym asystentem w Zakładzie Nauk Pomocniczych Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prowadził tu zajęcia i wykłady z paleografii i archiwistyki.

W grudniu 1946 r. A. Wolff wrócił do Warszawy i do pracy w AGAD. W okresie 1947-1948 i później prowadził też ćwiczenia z paleografii w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego i AGAD, połączone z wykładami z zakresu archiwistyki i metodyki wydawniczej. W 1950 r. wygłosił cykl wykładów w Bibliotece Jagiellońskiej o metodzie opracowywania w bibliotekach rękopisów typu archiwalnego. Opracowywał też z polecenia Ministerstwa Oświaty program kształcenia w zakresie archiwistyki zawodowych archiwistów oraz studentów IV i V roku na uniwersytetach.

Adam Wolff był też współpracownikiem Komisji Atlasu Historycznego Polski, Warszawskiego Towarzystwa Archeologicznego, Sekcji Archiwalnej Koła Warszawskiego Związku Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich.

Opublikował również szereg wydawnictw źródłowych dokumentów mazowieckich z XV i XVI w. oraz prace o typie instruktażowym, dotyczące katalogowania dokumentów pergaminowych. Powojenne prace badawcze stały się w 1949 r. podstawą habilitacji Adama Wolffa z zakresu historii Polski wieków średnich ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień ustrojowych i nauk pomocniczych historii. W lipcu 1954 r. A. Wolff otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego.

W kwietniu 1954 r. Adam Wolff zakończył ponad 30-letni okres swej pracy w Archiwum Głównym Akt Dawnych, przechodząc do Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN jako kierownik Zakładu Edytorskiego Źródeł Pisanych. Opracowywał tu wraz z kierowanym przez siebie zespołem historyków wydanie najstarszych ksiąg miejskich Warszawy.

W 1962 r. ukazała się odtworzona z pamięci (po spaleniu w czasie Powstania Warszawskiego notatek) praca A. Wolffa o urzędnikach mazowieckich, istotna dla poznania funkcjonowania instytucji prawno-ustrojowych Mazowsza.

W latach 60-tych A. Wolff działał w Mazowieckim Towarzystwie

Kultury, Mazowieckim Ośrodku Badań Naukowych, sekcji historii Mazowsza w Towarzystwie Miłośników Historii.

W końcu 1969 r. przeszedł na emeryturę, prowadząc jednak dalej aktywną działalność naukową w komisjach i towarzystwach historycznych m. in. jako członek Komisji Naukowej przy Obywatelskim Komitecie Odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie oraz w redakcji *Słownika Mazowsza*.

Dorobek naukowy profesora Adama Wolffa to 62 prace drukowane z dziedziny historii i jej nauk pomocniczych: archiwistyki, paleografii, metodyki wydawniczej, bibliotekarstwa, językoznawstwa, onomastyki. Szczególne zasługi położył jako badacz historii Mazowsza i Warszawy oraz wydawca materiałów źródłowych. A. Wolff otrzymał liczne odznaczenia: Krzyż Niepodległości - w 1937 r., Srebrny Krzyż Zasługi - w 1939 r., Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski - w 1969 r., Nagroda miasta Warszawy - 1979, odznaki: Za Zasługi dla Archiwistyki, Zasłużonego Działacza Kultury, Złotą Odznakę Pracownika Morza.

Nie można pominąć działalności A. Wolffa na polu sportu żeglarskiego. Rozpoczęła się ona w 1922 r. w Akademickim Związku Sportowym w Warszawie i Yacht Klubie. W latach 1925-1969 A. Wolff należał do Zarządu Polskiego Związku Żeglarskiego. Był uczestnikiem około 20 regat i Olimpiady w Amsterdamie w 1928 r. Otrzymał stopień kapitana jachtowego morskiego. Organizował szkolenia żeglarzy i był współautorem podręcznika dla instruktorów *Szkolenie żeglarskie*. Od 1955 r. wchodził w skład Prezydium Komisji Turystyki Żeglarskiej PTTK, a w 1980 r. otrzymał tytuł członka honorowego Polskiego Związku Żeglarskiego.

Profesor Adam Wolff zmarł 7 lutego 1984 roku i został pochowany na cmentarzu ewangelicko-augsburskim w Warszawie w grobie rodzinnym obok swego dziadka Roberta Wolffa - współzałożyciela księgarni wydawniczej Gebethner i Wolff.

Spuścizna Adama Wolffa w rozmiarze ok. 1,50 mb została przekazana Archiwum PAN jako darowizna prof. A. Wolffa w 1977 r., a druga jej część zakupiona od wdowy p. Anny Wolffowej w latach 1986 i 1989; otrzymała sygnaturę III-226.

Prace porządkowo-inwentaryzacyjne prowadzone były w latach 1988-1990 przez dr Hannę Szymczyk.

Materiały podzielono na 6 zasadniczych grup. Najliczniejsze są materiały dwóch pierwszych grup: twórczości naukowej i działalności. Materiały twórczości naukowej tworzą 7 podgrup: prace naukowe, artykuły, referaty, wykłady, recenzje, notatki i materiały warsztatowe. Zwracają uwagę: wśród artykułów: nigdzie nie publikowany artykuł o budowie domów w Broku, z wykładów: wykłady z archiwistyki wygłoszone na kursie archiwalnym, oraz dla studentów wydziału historycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Najwięcej miejsca w tej grupie zajmują materiały warsztatowe, wśród których najciekawsze to materiały do pracy nad urzędnikami mazowieckimi późnego średniowiecza, rezultat wieloletnich poszukiwań w aktach mazowieckich w Archiwum Głównym Akt Dawnych. Praca ta oparta została w większości na nieistniejących już aktach spalonych w czasie powstania warszawskiego. Również jednostki 43 i 45 - materiały do historii oświaty, kultury, sądownictwa na Mazowszu zawierają wypisy i notatki sporządzone przed 1939 r., czy w czasie okupacji niemieckiej, niejednokrotnie z akt bezpowrotnie zniszczonych. Przy porządkowaniu materiałów warsztatowych zachowano układ tematyczny nadany przez A. Wolffa, porządkując jedynie materiały wewnątrz teczek: chronologicznie przy wypisach źródłowych, czy wycinkach prasowych i alfabetycznie przy wypisach i notatkach z opracowań. Niektóre jednostki mają dość duże rozmiary, nie chciano bowiem burzyć układu nadanego przez twórcę spuścizny.

Druga grupa to materiały działalności naukowej, dydaktycznej, kulturalno-oświatowej i społeczno-politycznej ilustrujące wielokierunkowość zainteresowań profesora Adama Wolffa, zarówno naukowych jak i popularyzatorskich. Najwięcej miejsca zajmuje tu udział w pracach instytutów Polskiej Akademii Nauk, oraz działalności w Polskim Związku Żeglarskim. W materiałach z posiedzeń Rady Naukowej Archiwum PAN pozostawiono tylko pisma adresowane do prof. A. Wolffa oraz protokoły posiedzeń, na których zabierał on głos w dyskusji. Inne materiały jako wtórne, których oryginały znajdują się w Archiwum PAN, wybrakowano. Materiały związane z działalnością w Mazowieckim Towarzystwie Kultury, wydane w formie broszurowej umieszczono na końcu spuścizny jako załącznik 1. W materiałach działalności w Mazowieckim Towarzystwie Kultury, Polskim Związku Żeglarskim i

Komisji Obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego pozostawiono pojedyncze egzemplarze: statutów, protokołów, sprawozdań, uchwał, planów, czy instrukcji. Dalsze egzemplarze wybrakowano.

W trzeciej grupie materiałów biograficznych zachowało się bardzo niewiele świadectw i dokumentów - jedynie kilka z okresu służby wojskowej w latach 1918-1920 i okupacji niemieckiej. Również niewiele jest świadectw z miejsc pracy oraz zaświadczeń i rachunków ilustrujących sprawy gospodarcze i finansowe.

Bardzo skąpo reprezentowana jest grupa IV - korespondencja. Jest tu zaledwie 12 listów od ośmiu osób. Nie ma ani jednego listu A. Wolffa w sprawach prywatnych. Listy profesora w sprawach służbowych, redakcyjnych, czy wydawniczych pozostawiono w teczkach dotyczących działalności w danej dziedzinie.

Grupa V-ta materiały o twórcy spuścizny to jedynie recenzja jednej pracy A. Wolffa dotyczącej osadnictwa równiny praskiej.

Nieco większa jest grupa VI-a - materiały osób obcych. Reprezentowana jest ona przez 11 prac z dziedziny historii, archiwistyki i geografii historycznej.

Inwentarz materiałów Adama Wolffa zawiera 101 jednostek i 3 załączniki; uzupełnia go 8 aneksów sporządzonych do jednostek zbiorczych i korespondencji.

Profesor Adam Wolff przekazał w 1972 r. Archiwum PAN materiały Referatu Archiwalnego Związku Bibliotekarzy Polskich z lat 1947-1954, którym to referatem kierował w tym okresie. Materiały te o rozmiarze 0,05 mb otrzymały sygnaturę I-14.

Należy wspomnieć, że oprócz spuścizny Adama Wolffa znajdującej się w Archiwum PAN, w Instytucie Historii PAN - Pracowni Atlasu - znajduje się kartoteka prof. Adama Wolffa do słownika historyczno-geograficznego Mazowsza. Są to wypisy z akt sądowych i dokumentów mazowieckich od poł. XIV w. do 1526 r. ułożone w ok. 50 pudłach kartotekowych w układzie terytorialnym - ziemiami z wydzieleniem działów: wody, drogi. Wypisy sporządzone zostały w latach 50-tych - od 1951 r. - przez zespół historyków kierowany przez prof. A. Wolffa. Na podstawie tych prac wydany został w 1971 r. *Słownik historyczno-geograficzny Ziemi Wyszogrodzkiej w średniowieczu*.

Źródła i bibliografia

1. Materiały Adama Wolffa - Archiwum PAN sygn. III-26, j. 97, 98
2. Bielińska Maria, Wolffowa Anna: *Adam Wolff*, w: *Słownik biograficzny archiwistów polskich*, t. 1, 1918-1984, Warszawa-Łódź, 1988, s. 230-233
3. Borkiewicz-Celińska Anna: *Profesor Adam Wolff (1899-1984)*. „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, t. 32, Nr 1, s. 155-157
4. Borkiewicz-Celińska Anna: *Adam Wolff - archiwista, edytor, historyk Mazowsza*, „Rocznik Mazowiecki”, t. 8, 1984, s. 9-21
5. Feleszko Ewa: *Adam Wolff 1899-1984*, „Onomastica”, t. 31, 1986
6. Gieysztor Aleksander: *Adam Wolff 1899-1984*, „Archeion”, t. 80, 1985
7. Gieysztor Aleksander: *Adam Wolff 1899-1984*, „Studia Źródłoznawcze. Commentationes”, t. XXXIV, s. 139
8. Gomulicki Juliusz: „Sto tysięcy fiszek” - ze wspomnień o Adamie Wolffie, „Kronika Warszawy”, t. 1 (69), 1987, s. 39-49
9. Karwasieńska Jadwiga: *Archiwum Główne Akt Dawnych w latach 1920-1939*, w: *Księga Pamiątkowa 150-lecie AGAD*, Warszawa 1958, s. 117-144
10. Sołtan Andrzej: *Adam Wolff 14 VIII 1899 - 7 II 1984*, „Kronika Warszawy”, t. 1 (69), 1987, s. 51-60
11. Szulc Eugeniusz: *Cmentarz ewangelicko-augsburski w Warszawie*, Warszawa 1989, s. 610-611

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	Pozycje inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej	1-47
A. Prace naukowe	1-8
B. Artykuły	9-15
C. Referaty	16-21
D. Odczyty, wykłady	22-28
E. Recenzje, uwagi	29-32
F. Notatki	33-35
G. Materiały warsztatowe	36-47
II. Materiały działalności naukowej, dydaktycznej, kulturalno-oświatowej i społeczno-politycznej	48-96
A. Towarzystwa i instytucje naukowe	48-64
B. Działalność dydaktyczna	65-67
C. Oceny i opinie	68-70
D. Udział w konferencjach, zjazdach, kongresach	71-77
E. Działalność redakcyjna i wydawnicza	78-84
F. Działalność sportowa	85-93
G. Działalność społeczno-polityczna	94-95
III. Materiały biograficzne	96-98
IV. Korespondencja	99
V. Materiały o twórcy spuścizny	100
VI. Materiały osób obcych	101
VII. Załączniki	102-104
Aneksy 1-8	

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Prace naukowe

1. *Studia nad urzędnikami mazowieckimi późnego średniowiecza*
Cz. I - wstęp, rozdział I-IV
1944-1946, rkp., I, k. 257
Druk: Warszawa 1962
zob.: materiały warsztatowe j. 36
2. j.w.
Cz. II. rozdział V-XII
1946, rkp., I, k. 301
Druk: Warszawa 1962
zob. materiały warsztatowe j. 36, materiały wydawnicze j. 82
3. *Wiadomość o rękopiśmiennych źródłach archiwalnych z pierwszej połowy XVI wieku (głównie z Mazowsza)*
1957, rkp., masz., I, k. 15
zob. materiały warsztatowe j. 37
4. *Opis żup krakowskich z 1518 r.*
Przed 1961, rkp., I, k. 158
Druk: „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” t. 9, 1961, Nr 3
5. *Instrukcja wydawnicza dla źródeł średniowiecznych*
Opracowanie zbiorowe w ramach prac Komisji Historycznej PAU
1949-1957, 2 egz., rkp., masz., druk., I, k. 126
Druk: „Studia źródłoznawcze”, t. 1, 1957
6. A. Wolff, A. Borkiewicz-Celińska: *Słownik historyczno-geograficzny Ziemi Wyszogrodzkiej w średniowieczu*
Egzemplarz autorski z poprawkami, korespondencja wydawnicza
1969-1971, rkp., masz., druk., I, k. 176
Druk: Wrocław 1971.
7. *Rachunki krakowskiego studenta z lat 1530-1531*
Tekst, wypis źródłowy, korespondencja wydawnicza

Przed 1939, 1975, rkp., l., k. 13

Druk: „Rocznik Krakowski” 1978

8. *Źródła do dziejów Zamku Warszawskiego*

Tekst - szpalty drukarskie, notatka wydawnicza, umowa wydawnicza

1972, 1977-1978, masz., druk., l., k. 40

Druk: „Rocznik Warszawski”, t. XV, 1978

zob. materiały warsztatowe j. 46

B. Artykuły

9. Wł. Kuraszkiewicz, A. Wolff: Zapiski i rotty polskie w Księgach Sądowych Warszawskich XV-XVI w.

Tekst, materiały warsztatowe, korespondencja wydawnicza 1947-1951, rkp., masz., 2 egz., druk., l., k. 179

Druk: „Sprawozdania PAU”, t. XLVII (1947), Nr 9

10. *W sprawie nazwy Jaćwiegów*

Tekst, notatki warsztatowe, korespondencja wydawnicza 1965-1966, rkp., masz., l., k. 14

Druk: „Acta Baltico-Slavica”, t. 3, 1966

11. *Umowa z roku 1514 o budowę domów w Broku*

Tekst, materiały warsztatowe - notatki i tekst artykułu T. Lalika: *Zagroda na Mazowszu w XV wieku*, korespondencja 1966-1969, rkp., masz., 2 egz., l., k. 30

Artykuł niepublikowany

12. *Ziemia Zakroczyńska za książąt mazowieckich*

Tekst, umowa wydawnicza, korespondencja 1968-1969, rkp., masz., l., k. 21

Druk: *Szkice z dziejów Nasielska i dawnej Ziemi Zakroczyńskiej*. Warszawa 1970

13. I. Sułkowska-Kurasiowa, A. Wolff: *Maciej z Różana*

Tekst, notatki warsztatowe

1971-1973, rkp., masz., 2 egz., druk., l., k. 10

Druk: *Polski Słownik Biograficzny*, 1974, t. 19, z. 8

14. *Zofia Krausówna (1897-1951)*

Tekst, notatki warsztatowe, korespondencja wydawnicza 1976, rkp., masz., 3 egz., l., k. 23

Druk: *Słownik Biograficzny Archiwistów Polskich*, Warszawa-Łódź 1988

15. *Artykuły językoznawcze*

Najstarsze napisane polskie zdanie księcia mazowieckiego W sprawie słownika historyczno-geograficznego Polski średniowiecznej

Tekst, korespondencja wydawnicza

1968-1969, 1973, rkp., masz., l., k. 8

C. Referaty

16. *Referaty poświęcone archiwistyce*

Przechowywanie dokumentów - VI 1950

Archiwistyka i jej części składowe - 3 II 1951

Tekst, notatki warsztatowe

1950-1951, rkp., masz., l., k. 54

17. *Stanisław Kętrzyński jako badacz nauk pomocniczych historii*

Referat wygłoszony na zebraniu Towarzystwa Miłośników Historii - 12 XII 1950

Tekst, zaproszenie

1950, rkp., druk., l., k. 19

18. *Ośrodki produkcji rudy żelaznej na Mazowszu w w. XV i pierwszej połowie XVI w.*

Referat wygłoszony w Instytucie Historii Kultury Materialnej PAN - 28 II 1959

Tekst, notatki i materiały warsztatowe, korespondencja 1959-1970, rkp., masz., l., k. 253

19. *Referaty dotyczące historii Mazowsza*

Tekst i materiały warsztatowe

1960, 1967, 1975, rkp., masz., druk., l., k. 80, zob. aneks 1

20. Referaty dotyczące historii Warszawy
Warszawa za księztw mazowieckich
Najstarsze osadnictwo Warszawy prawobrzeżnej (od XI do początku XVI w.)
 Tekst, korespondencja
 1966, 1969-1970, rkp., masz., druk., l., k. 76
21. *Ziemia makowsko-różańska za Księztw Mazowieckich*
 Tekst, mapka, korespondencja wydawnicza
 1971, 1980, rkp., masz., l., k. 209
 Druk: Maków Mazowiecki i ziemia makowska.
 Warszawa 1984, s. 36-79.
 zob. materiały warsztatowe j. 38.

D. Odczyty, wykłady

22. *Opracowywanie w bibliotekach rękopisów typu archiwalnego*
 Odczyt wygłoszony we Wrocławiu
 1950, rkp., l., k. 5
23. *Zagadnienie granic na Mazowszu w wiekach średnich*
 Wykład habilitacyjny
 1949, rkp., l., k. 11
24. Wykłady z archiwistyki wygłoszone na kursie archiwalnym w XI
 1949 r.
 1949, rkp., l., k. 100
25. Wykłady z archiwistyki wygłoszone dla studentów 3-roku
 Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego
 Program, tekst wykładów
 1951-1952, rkp., masz., l., k. 84
26. *Katalogowanie dokumentów nowożytnych*
Katalogowanie średniowiecznych rękopisów typu archiwalnego
 Wykłady na Ogólnopolskim Kursie Rękopiśmiennym w
 Bibliotece Jagiellońskiej
 1950, rkp., masz., l., k. 18
27. *Zagadnienia z dziejów Mazowsza*

Wykład na kursie dla przewodników PTTK - zarys, tekst
 1950, 1959, rkp., l., k. 13

28. *Pogadanka o dawnej Warszawie* wygłoszona w Polskim Radio
 1949, rkp., l., k. 7

E. Recenzje, uwagi

29. D. Godlewska: *Dzieje Łomży od czasów najdawniejszych do
 rozbiorów*
 Recenzje i uwagi
 1963, rkp., l., k. 209
30. Recenzje z lat 1953-1962
 Tekst, notatki, korespondencja
 1953, 1962, rkp., druk., l., k. 214, zob. aneks 2
31. Recenzje z lat 1965-1976
 Tekst, korespondencja
 1965-1976, b. d., rkp., masz., l., k. 223, zob. aneks 2
32. Uwagi recenzyjne
 1955, 1961, 1968-1975, b. d., rkp., masz., l., k. 45,
 zob. aneks 3.

F. Notatki

33. Notatki z dyskusji na zebraniach naukowych dotyczących historii
 Warszawy i Mazowsza i archiwistyki
 1949, 1952-1957, rkp., masz., l., k. 13
34. Różne notatki - m. in. *Trochę humoru*
 1947-1948, 1951-1953, b. d., rkp., druk., fkp., l., k. 30
35. Informacje genealogiczne dotyczące rodzin Połaskich, Puław-
 skich, Przyborowskich i Spychalskich
 Tekst, korespondencja
 1963-1964, 1974-1977, rkp., masz. 1 fot., l., k. 122

G. Materiały warsztatowe

36. Studia nad urzędnikami mazowieckimi późnego średniowiecza
Zestawienie urzędników, notatki, wypisy źródłowe
Przed 1945, rkp., l., k. 126
zob. materiały działalności wydawniczej j. 82
37. Zebrane wiadomości o źródłach dotyczących historii Mazowsza
Wypisy, notatki ze źródeł i opracowań
1947-1949, 1957-1959, 1961, b. d., rkp., masz., l., k. 227
38. Mazowsze - podziały administracyjne, drogi, miasta, zamki
Notatki, mapa pñn.-wsch. części Mazowsza, rysunki sieci dróg na Mazowszu, zestawienia, wypisy źródłowe, korespondencja, wyc. prasowy
1954-1955, 1961, b. d., rkp., masz., druk., l., k. 82
39. Wypisy z materiałów źródłowych do historii ziemi makowsko-różańskiej
Przed 1971, rkp., l., k. 316
40. Odpisy ksiąg poborowych ziemi wyszogrodzkiej z lat 1528-1538
B. d., rkp., l., k. 134
41. Dane źródłowe o księgach ziemskich zakroczymskich z XV w.
Wypisy źródłowe, notatki, korespondencja dotycząca wydania ksiąg
Przed 1958, rkp., masz., l., k. 83
42. Materiały źródłowe do historii oświaty i kultury materialnej na Mazowszu - szkolnictwo, obyczaje, kultura, muzyka, książka
Wypisy źródłowe z dokumentów XV-XVI w., notatka do wstępu
Przed 1939 r., ok. 1958, b. d., rkp., l., k. 323
43. Wypisy i notatki źródłowe dotyczące języka używanego w dokumentach mazowieckich w XV-XVI w.
Notatki, mapa wyd. przez Międzynarodową Komisję Atlasu Lingwistycznego, wyc., prasowy
1965, b.d., rkp., druk., l., k. 95

44. Wypisy źródłowe i notatki dotyczące historii Mazowsza
Notatki, notatki bibliograficzne, wycinki prasowe
1944, 1947-1965, b. d., rkp., masz., druk., l., k. 300
45. Materiały źródłowe do historii Warszawy
Wykazy rajców i ławników, wypisy źródłowe, notatki
Ok. 1950, 1960, rkp., masz., l., k. 137
46. Materiały do dziejów Zamku Warszawskiego
Tablice siedlisk, wypisy źródłowe z Metryki Koronnej, zestawienie dokumentów zawierających materiały do dziejów Zamku
Ok. 1960, b.d., rkp., masz., l., k. 257
47. Inwentarze bibliotek warszawskich z XVI w.
Wypisy źródłowe
B. d., rkp., masz., l., k. 48

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ, DYDAKTYCZNEJ, KULTURALNO-OŚWIATOWEJ, SPOŁECZNO-POLITYCZNEJ

A. Towarzystwa i instytucje naukowe

48. Towarzystwo Naukowe Warszawskie
Komisja Atlasu Historycznego
Sprawozdania, teksty referatów, instrukcje, zawiadomienia, korespondencja
1936-1939, 1945-1983, rkp., masz., druk., l. i sz., k. 78
49. Polska Akademia Umiejętności - Komisja Historyczna
Projekty instrukcji wydawniczej, tekst, uwagi, korespondencja
1948-1951, 1955-1960, rkp., masz., druk., l. i sz., k. 195
50. Pracownia Atlasu Wczesnodziejowego PAN
Słownik geograficzno-historyczny Mazowsza i Ziemi Warszawskiej

- Plany prac, sprawozdania, umowy, rachunki, korespondencja, wyc. prasowe
1949-1962, 1969-1978, rkp., masz., druk., l., k. 225
51. Pracownia Atlasu Wczesnodziejowego PAN
Zakład Atlasu Historycznego
Instrukcje, sprawozdania, protokoły i notatki z posiedzeń, referaty, uwagi, umowy, korespondencja
1951-1964, 1970, rkp., masz., druk., l., k. 236
52. Instytut Historii PAN
Projekty, uwagi, notatki z posiedzeń, korespondencja
1953-1960, 1968-1970, rkp., masz., l., k. 249
53. Zakład Nauk Prawnych PAN
Konsultacje historyczne i wydawnicze
Protokoły z posiedzeń, referaty, sprawozdania, umowy, uwagi, korespondencja
1954-1957, rkp., masz., druk., l., k. 177
54. Instytut Historii Kultury Materialnej PAN
Pracownia źródeł pisanych do historii kultury materialnej średniowiecznej
Sprawozdania z prac, udział w zebraniach, korespondencja
1956-1962, rkp., masz., l., k. 127
55. Instytut Badań Literackich PAN
Mediewistyczny zespół badawczy
Protokoły i materiały z posiedzeń, wypisy źródłowe, korespondencja
1959-1960, 1975, rkp., masz., druk., l., k. 71
56. Archiwum PAN - Rada Naukowa
Protokoły zebrań, sprawozdania, plany pracy
1963-1975, masz., l., k. 77
57. Inne placówki i komórki organizacyjne PAN
Instytut Geografii PAN
Zakład Historii Nauki i Techniki PAN
Komitet Nauk Historycznych PAN

- Protokoły posiedzeń, notatki, uwagi, korespondencja
1957, 1964-1975, j. franc., niem., rkp., masz., l., k. 79
58. Polskie Towarzystwo Historyczne
Towarzystwo Miłośników Historii
Komisja Mediewistyczna PTH
Statuty PTH i TMH, notatki z zebrań, referaty, sprawozdania, zawiadomienia, korespondencja, biuletyny PTH
1952, 1958-1983, rkp., masz., druk., l. i sz., k. 119
59. Polskie Towarzystwo Archeologiczne
Komisja Badań Dawnej Warszawy
Notatki z zebrań, protokoły posiedzeń, korespondencja
1953, 1963, masz., l., k. 18
60. Instytut Historyczno-Prawny Uniwersytetu Jagiellońskiego
Projekt statutu, program studiów, korespondencja
1946-1948, rkp., masz., l., k. 20
61. Instytut Historii Prawa Uniwersytetu Warszawskiego
Notatki z posiedzeń, zawiadomienia
1959, 1967, b. d., rkp., masz., l. k. 7
62. Archiwum Główne Akt Dawnych
Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych
Sprawozdania i notatki z wykonywanych prac, referaty, uwagi, korespondencja, zaproszenia
1947-1960, rkp., masz., druk., l. i sz., k. 84
63. Komisja Badań Naukowych Starej i Nowej Warszawy
Zespół poszukiwań archiwalnych
Plany pracy, sprawozdania, wypisy źródłowe, umowy, korespondencja
1952-1954, rkp., masz., l., k. 186
64. Mazowieckie Towarzystwo Kultury
Statuty, regulaminy, plany prac, programy spotkań, zaproszenia, korespondencja
1966-1973, 1977-1982, masz., druk., l., k. 212

B. Działalność dydaktyczna

65. Ćwiczenia z paleografii łacińskiej i ruskiej oraz metodyki wydawnictw
- Kraków - Uniwersytet Jagielloński
- Warszawa - Archiwum Główne Akt Dawnych
Materiały do ćwiczeń, listy uczestników, prace studentów, notatki
1945, 1947-1954, 1960-1961, rkp., masz., druk., fkp., l., k. 136
66. Studium archiwalne dla III-go roku studiów historii
Plan wykładów, projekty dotyczące zajęć i wykładów, notatki, korespondencja
1949-1952, rkp., masz., l., k. 49
67. Szkolenie bibliotekarzy zorganizowane przez Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich
Program wykładów, korespondencja
1949-1950, masz., l., k. 12

C. Oceny, opinie

68. Oceny i opinie prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych
Teksty, uwagi, korespondencja
1957, 1960, 1972-1974, rkp., masz., l., k. 116, zob. aneks 4
69. Opinie naukowe m. in.: o stanie i potrzebie prac z zakresu dokumentacji i nauk pomocniczych historii, stanie i rozwoju turystyki wodnej
Tekst, korespondencja
1972-1974, rkp., masz., l., k. 13, zob. aneks 5
70. Opinie o działalności naukowej pracowników nauki
1954-1972, rkp., masz., l., k. 156, zob. aneks 6

D. Udział w konferencjach, zjazdach, kongresach

71. Konferencja zespołu badawczego nad początkami państwa polskiego
Programy, protokoły, referaty, notatki, korespondencja
1948-1953, rkp., masz., l., k. 92
72. Konferencja zespołu badań nad polskim średniowieczem
Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Warszawskiej
Programy, referaty, zaproszenia
1960, 1969, rkp., masz., druk., l. i sz., k. 79
73. Konferencje, sesje, spotkania poświęcone historii Mazowsza i Warszawy
Programy, referaty, głosy w dyskusji, notatki, zaproszenia
1960-1973, 1983, rkp., masz., druk., l., k. 59
74. Sesja naukowa - Zamek Królewski w Warszawie
Referaty, głos w dyskusji, notatki, zaproszenia
1972, rkp., masz., druk., l., k. 184
75. Międzynarodowe kolokwium historii i geografii
Materiały, referaty, odbitki map
1971, kkp., l. i sz. k. 144
76. Udział w konferencjach, zjazdach, kongresach poświęconych m. in. archeologii, archiwistyce, historii, onomastyce, wydawnictwom źródłowym, turystyce
Programy, referaty, protokoły, notatki, korespondencja
1949-1950, 1955-1974, 1979, b. d., rkp., masz., druk., l. i sz., k. 203
77. Wyjazdy naukowe
Pobyt na Węgrzech i w Czechosłowacji
Sprawozdania, notatki
1961, 1964, rkp., masz., l. i sz., k. 67

E. Działalność redakcyjna i wydawnicza

78. Kierownictwo zespołem opracowującym wydanie książek radzieckich i ławniczych Starej i Nowej Warszawy
Sprawozdania z prac, skorygowanie do książek ławniczych, umowy wydawnicze, uwagi, recenzje wewnętrzne, korespondencja
1947-1959, rkp., masz., l., k. 169
79. J.w.
Recenzje wewnętrzne, uwagi, korespondencja
1959-1963, rkp., masz., l., k. 193
80. *Inwentarze wsi ziemi krakowskiej z końca XVI i XVII w.*
Narady redakcyjne, recenzje wewnętrzne, uwagi, zlecenia, korespondencja
1952-1956, rkp., masz., l. k. 35
81. *Studia nad urzędnikami mazowieckimi późnego średniowiecza*
Streszczenie, recenzje wewnętrzne, umowa wydawnicza, korespondencja
1950, 1957-1963, rkp., masz., l., k. 100
82. Prace dotyczące archiwistyki i dokumentów archiwalnych i bibliotecznych
Umowy wydawnicze, sprawozdanie z prac, recenzje, korespondencja
1950, 1955, 1957, rkp., masz., l., k. 33
83. *Nazwy miejscowe na Mazowszu*
Streszczenie, recenzja wewnętrzna, umowa wydawnicza, korespondencja
1954-1957, rkp., masz., l., k. 31
84. S. i A. Wolffowie: *Szkolenie żeglarskie na stopień żeglarza i sternika jachtowego*
Uwagi, recenzje wewnętrzne, korespondencja
1948-1949, 1957-1960, rkp., masz., l., k. 49

F. Działalność sportowa

85. Akademicki Związek Sportowy
Statut AZS w Warszawie, sprawozdanie zarządu, korespondencja z AZS w Poznaniu i Kołem Seniorów
1930, 1970, 1975, 1983, masz., druk., l., k. 18
86. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze - Komisja Turystyki Żeglarskiej
Sprawozdania, regulaminy, notatki z zebrań, korespondencja
1955-1965, rkp., masz., druk., l. i sz., k. 290
87. PTTK - Krajoznawcza Komisja Historyczna
Protokoły, komunikaty, korespondencja
1965-1966, masz., l., k. 13
88. Żeglarski Klub Turystyczny PTTK "Rejsy"
Sprawozdania, zawiadomienia, biuletyny, korespondencja
1958-1964, 1969, masz., druk., l. i sz., k. 74
89. Polski Związek Żeglarski
Statut z 1937 r., protokoły posiedzeń, notatki, sprawozdania, uchwały, zarządzenia, regulaminy, korespondencja
1937, 1956-1961, rkp., masz., l. i sz., k. 169
90. J.w.
Protokoły z posiedzeń, sprawozdania, regulaminy, programy szkolenia, korespondencja
1962-1965, masz., l. i sz., k. 240
91. J.w.
Protokoły posiedzeń, sprawozdania, regulaminy, statut PZZ, plan perspektywiczny 1968-1975, korespondencja, wycinki prasowe
1966-1970, 1973, 1977, masz., druk., l. i sz., k. 237
92. Polski Związek Żeglarski
Protokoły, sprawozdania, regulaminy, materiały organizacyjne, projekty statutu, korespondencja
1979-1983, masz., druk., l. i sz., k. 259

93. Yacht Klub Polski, Yacht Klub PAN

Protokoły posiedzeń, uchwały, regulamin, komunikaty, sprawozdania, notatki, zaproszenia, korespondencja
1957-1983, rkp., masz., l. i sz., k. 198

G. Działalność społeczno-polityczna

94. Komitet Frontu Jedności Narodu

Komisja Obchodu Tysiąclecia Państwa Polskiego przy Wojewódzkim Komitecie Frontu Jedności Narodu, Sekcja Naukowo-Wydawnicza

Sprawozdania z prac, protokoły posiedzeń, plany, informacje, bilansy prac, zaproszenia, odezwa FJN
1959-1967, rkp., masz., 1 fot., l. i sz., k. 104

95. Związek Harcerstwa Polskiego - Harcerski Krąg Seniorów

Regulamin, komunikaty, biuletyny, zaproszenia, korespondencja
1979-1983, masz., druk., l., k. 20

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

96. Dokumenty osobiste

Świadectwa wojskowe, dokumenty i zaświadczenia niemieckie
1918-1920, 1940-1941, 1944-1945, rkp., masz., l., k. 33

97. Świadectwa pracy, delegacje służbowe

1945-1954, masz., l., k. 10

98. Zaświadczenia finansowe, rachunki

1946, 1949, 1954, rkp., masz., l., k. 8

IV. KORESPONDENCJA

99. Korespondencja wpływająca - osoby i instytucje

1950-1958, 1975-1977, rkp., l., k. 13, zob. aneks 7

V. MATERIAŁY O TWÓRCY SPUŚCIZNY

100. K. Buczek, St. Trawkowski: *Uwagi w sprawie osadnictwa równiny praskiej w XI-XVI w.* - recenzja pracy

1955, masz., l., k. 7

VI. MATERIAŁY OSÓB OBCYCH

101. Prace obce

1925, 1947, 1952-1964, b. d., masz., druk., kkp., l. i sz., k. 222,
zob. aneks 8

VII. ZAŁĄCZNIKI

102. Mazowieckie Towarzystwo Kultury

Materiały wydane w formie broszurowej:
Statut, sprawozdania z działalności, informator, wykaz członków, biuletyny informacyjne
1970-1972, 1976-1979, 1983, druk, sz., k. 13

103. Wycinki prasowe nekrologów uczonych i działaczy społeczno-politycznych

1920, 1964, 1968-1989, druk., l., k. 178

104. Druki, wydawnictwa

1919, 1931, 1959, masz., druk., l., k. 21

ANEKS 1

j.18 - Referaty dotyczące historii Mazowsza

1. *O podziałach administracyjnych Mazowsza* - wygłoszony w Sochaczewie - 22 III 1960
2. *O słowniku geograficzno-historycznym Mazowsza w wiekach średnich* - 2 referaty - wygłoszone w Zakładzie Dokumentacji Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN - 20 XII 1960 oraz Towarzystwie Miłośników Historii - 1962
3. *Ziemia Łomżyńska* - wygłoszony w Łomży 3 VI 1967
4. *Ustrój Mazowsza w średniowieczu* - wygłoszony na Sesji Naukowej - Dzieje Mazowsza - w Wyszogrodzie - 24 V 1975
5. *Historia Zegrza* - wygłoszony w Jachrance - 1975

ANEKS 2

j.30 Recenzje 1953-1962

1. Ejsmond Z.: *Miasto Gostynin i jego zamek* - 1959
2. Kamiński A.: *Wizna na tle pogranicza polsko-rusko-jaćwieskiego* - 1960
3. Kamiński A.: *Z badań nad pograniczem polsko-rusko-jaćwieskim* - 1955
4. *Księga sądowa wsi Uszwi i Zawady*. Red. A. Vetulani - 1956
5. *Księga skarbowa Księcia Janusza Mazowieckiego*. Oprac. J. Senkowski - 1958
6. Kuraś St.: *Materiały do górnictwa i hutnictwa z archiwów metropolitalnego i kapitulnego w Krakowie* - 1957
7. *Lustracja województwa rawskiego w XVII w.* Oprac. Z. Kędzierska - 1962
8. Mazurkiewicz J.: *Jurysdykcja sądowa wojewody lubelskiego nad szlachtą w XVI stuleciu* - 1958
9. Pielnińska E., Szacherska S.: *Nieznane dokumenty Nowej Warszawy* - 1958

10. Przedpełski M.: *O powiecie sierpeckim, jego miastach osadach i wsiach* - 1959
11. *Rachunki z budowy zamku w Nowym Mieście Korczynie w latach 1403-1408*. Wyd. J. Karwasińska - 1955
12. Rusocki St.: *Dzieje Mazowsza* - 1961
13. Sienkiewicz A.: *Podręcznik Mitjajew'a* - 1953
14. *Źródła do dziejów Warszawy 1510-1770* - 1960

j.31 Recenzje 1965-1976

1. *Encyklopedia Warszawy* - recenzje zestawu haseł - 1976
2. Głowacki W.: *Wspaniały świat żeglarsstwa* - 1968
3. Ładogórski T.: *Ankieta w sprawie niektórych problemów mapy podstawowej Śląska w końcu XVIII wieku* - 1968
4. *Polski Słownik Biograficzny* - hasła:
Katarzyna księżna mazowiecka
Kazimierz I
Kazimierz II
Kryski Ninogniew
Leżeński Jan
Lipski Stanisław
Łoski Jan
Małgorzata księżna mazowiecka
Michał - Bolesław Zygmuntowicz
Mikołaj biskup płocki - 1965, 1970-1975
5. Sawicki J.: *Jura Masoviae terrestria* - 1973
6. Sobol B.: *Sejm na Mazowszu książęcym w latach 1454-1529* - 1965
7. „Teki Archiwalne” - b. d.
8. Wiśniewski J.: *Dzieje osadnictwa w powiecie grajewskim* - 1973

ANEKS 3

j.32 Uwagi recenzyjne

1. Barwiński E.: *Historia ustroju władz Galicji*. Cz. I, 1949

2. Gumowski M.: *Książęta mazowieccy. Pieczęcie miast kujawskich i mazowieckich. Pieczęcie miast na kresach wschodnich* - 1961
3. Kuczyński St.: *Herb Warszawy* - 1974
4. *O uzupełnieniu tablicy honorariów wydawnictw źródłowych* - 1955
5. *O Wyszogrodzie* - dla Mazowieckiego Towarzystwa Kultury - 1970
6. Sędek B.: *Tranzakcje nieruchomościami duchownymi* - b. d.
7. *Spis miast województwa warszawskiego* - 1961
8. *Zarys historii kultury materialnej* - 1975
9. Ziółkowska H.: *Ze studiów nad najstarszym targiem polskim* - b. d.

ANEKS 4

j.68 Oceny prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych

Prace magisterskie

1. Krystyna Kondraszewska: - Praca pisana na wydziale językoznawstwa Uniwersytetu Warszawskiego - (tytuł nie podany) - 1974
2. Ludwika Mendelko: *Przyczynek do historii żeglarstwa sportowego w Polsce. Żeglarstwo morskie 1922-1957* - 1957

Prace doktorskie

3. Bogusław Gierlach: *Wytwory rzemiosła kowalskiego w świetle źródeł materialnych XIII-XVIII w.* - 1968
4. Jan Piętka: *Studia nad możnowładztwem mazowieckim do roku 1526. Podstawy gospodarcze, prestiż społeczny, stan osobowy* - 1972-1973

Prace habilitacyjne

Anna Płachcińska: *Sąddecka w XIII i XIV w. Przemiany gospodarczo-społeczne* - 1960

ANEKS 5

j.69 Opinie naukowe

1. Aktualny stan i potrzeby w zakresie dokumentacji i nauk pomocniczych historii - 1972
2. A. Gieysztor: *Zarys dziejów pisma łacińskiego* - 1974
3. Założenia rozwoju turystyki wodnej w Polsce w latach 1971-1985 - 1972

ANEKS 6

j.70 Opinie o działalności naukowej pracowników nauki

Antoniewicz Jerzy
 Dziekońska-Kozłowska Alina
 Galińska Izabela
 Haisig Marian
 Karwasińska Jadwiga
 Keckowa Antonina
 Pazyra Stanisław
 Rybarski Antoni
 Szafranski Włodzimierz
 Turnau Irena
 Walawender Antoni
 Wiśniewski Jerzy

ANEKS 7

j.99 Korespondencja

Korespondencja wpływająca

Galas P.

1957, 1 l.

Instytut Zachodni

1952, 1 l.

Karwasińska Jadwiga

1950, 1 l.

Kuraszkiewicz Władysław

1955, 1 l.

Łukomski Janusz	Ohryzko-Włodarska Czesława
1975, 1 l.	1950, 2 l.
Markiewicz J.	Przedpeński Marian
1958, 1 l.	1977, 2 l.
Muszalski Edward	Osoba nieustalona
1953, 1 l.	b.d., 1 l.

A N E K S 8

j.101 Prace obce

1. Dowiat J.: *Kultura plemion polskich (VI-X w.)* (konspekt) - b. d.
2. Gieysztor A.: *Wskazówki bibliograficzne do proseminarium średniowiecznego* - 1947
3. Jacuński W.: *Geografia historyczna jako dyscyplina naukowa* - 1952
4. Konarski K.: *Podstawowe zasady archiwistyki* - b. d.
5. Markiewicz B.: *Z dziejów grodu sochaczewskiego* - plan pracy - 1963
6. Nowacki J.: *Dzieje archidiecezji poznańskiej*. T. II s. 504-550 kkp. - 1964
7. Sucheni-Grabowska A.: *Sprawa chłopska na Mazowszu w XVI w.* - zarys pracy - b. d.
8. Trawkowski St.: *Kultura Polski wczesnofeudalnej* - zarys pracy - b. d.
9. Wiśniewski J.: *Uwagi o badaniach nazw miejscowości północnego Mazowsza* - 1957
10. Żebrowski T.: *Archiwum Starej Warszawy* - 1925

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE
I OMÓWIENIA

Fifty years of the Polish School of Medicine. 1941-1991

The University of Edinburgh. Jubilee publication. Edinburgh 1992

Publikacja ta związana jest z obchodami jubileuszu 50-lecia Polskiego Wydziału Lekarskiego na Uniwersytecie w Edynburgu.

Polski Wydział Lekarski otwarty został 22 Marca 1941 r. na Uniwersytecie w Edynburgu przez prezydenta Polski Władysława Raczkiewicza. W uroczystości udział wzięli: władze miasta i uczelni, grono pedagogiczne oraz licznie zgromadzeni goście i studenci. Inspiratorami i twórcami Wydziału ze strony szkockiej byli: prof. F. A. E. Crew, komendant szpitala wojskowego w Edynburgu (Castle Military Hospital), prof. Sydney Smith, Dziekan Wydziału Lekarskiego, oraz Rektor Uniwersytetu sir Thomas Holland. Ze strony polskiej do pertraktacji w imieniu Rządu Polskiego na emigracji, upoważniony został uchwałą Rady Ministrów z 22 października 1940 r. prof. dr Antoni Jurasz, otrzymując pełne poparcie gen. Władysława Sikorskiego. Prof. dr A. Jurasz został pierwszym Dziekanem Wydziału.

Szkola ta była polsko-szkockim przedsięwzięciem unikalnym w historii Uniwersytetu. Posiadała niezależność polskiej uczelni akademickiej, stanowiąc jednocześnie integralną część Uniwersytetu szkockiego. W chwili powstania w szkole wykładało 10 polskich i 9 szkockich (z czasem doszło jeszcze 3 profesorów oraz ok. 30 starszych i młodszych nauczycieli akademickich). Praktyki studenci odbywali m. in. w Polskim Szpitalu im. Paderewskiego oraz w Western General Hospital.

Po ukończeniu studiów część absolwentów wzięła udział w działaniach wojennych.

Uzyskane dyplomy ważne były tylko na terenie Polski, ale uznane zostały w Wielkiej Brytanii aktem Parlamentu w 1947 r.

Życie Szkoły zakończyło się w 1949 r. Przeszło przez nią 337 studentów, w tej liczbie kobiety. Licencjat otrzymało 227 studentów, a tytuły doktorskie 19.

Absolwenci Polskiego Wydziału Lekarskiego rozproszyli się po świecie. W 1966 r. w 25 rocznicę Szkoły był zorganizowany Pierwszy Światowy Zjazd, na którym prof. J. Rostkowski - ostatni Dziekan Szkoły otrzymał tytuł doktora honoris causa w dziedzinie prawa (honorary degree of Doctor of Laws). Podobne zjazdy odbywać się zaczęły co pięć lat.

Czterdziesta piąta rocznica zaznaczyła się otwarciem Polskiej Kolekcji Historycznej w Sali Polskiej Biblioteki Medycznej Uniwersytetu w Edynburgu.

Pięćdziesiąta rocznica celebrowana była w sposób wyjątkowo uroczysty, przy pełnej akceptacji i uczestnictwie władz miasta i Uniwersytetu. Na uroczystości pokazany był specjalnie zmontowany film dokumentalny z życia Szkoły zatytułowany *Wspaniałomyślny gest* (*A Magnanimous Gesture*). Goście zwiedzili Salę Polską, której zbiory wzbogaciły się o medalion przedstawiający prof. Crew, pamiątkowy medal Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi, oraz obraz olejny treścią nawiązujący do historii polskiej medycyny. Dr Stefan Okolski, jeden z absolwentów Wydziału, podarował Sali Polskiej zbiór 66 wartościowych medali. Tytuł doktora honoris causa w dziedzinie medycyny (Honorary degree of Doctor of Medicine) otrzymał dr Wiktor Tomaszewski, jeden z wykładowców Szkoły, ceremonii nadania towarzyszyła uroczysta akademia.

Do uczestników Zjazdu i zaproszonych gości pozdrowienia i gratulacje skierowali przedstawiciele polskich władz państwowych i akademickich, oraz papież Jan Paweł II.

Atmosfera wśród uczestników Zjazdu i zaproszonych gości była niezwykle serdeczna.

W publikacji rocznicowej, którą Archiwum PAN otrzymało od dr Wiktora Tomaszewskiego, oprócz krótkiej historii Wydziału i szczegółowego opisu obchodów jubileuszu, znalazło się wiele cennych informacji o charakterze dokumentacyjnym. Listy wykładowców i organizatorów Wydziału, studentów i członków komitetu organizacyjnego jubileuszu, spis publikacji jubileuszowych wydanych w Wielkiej Brytanii i w Polsce, oraz bibliografia prac dotyczących Wydziału. Książka jest bogato ilustrowana fotografiami z uroczystości.

W zasobach Archiwum PAN znajdują się przekazane przez dra W.

Tomaszewskiego, materiały Polskiego Wydziału Lekarskiego. Są to przede wszystkim odbitki i nadbitki artykułów wydawanych przez grono pedagogiczne i byłych absolwentów, oraz wydawnictwa rocznicowe z okazji obchodów 25-lecia utworzenia Wydziału (1966 r.). Publikacja rocznicowa z 50-lecia Polskiego Wydziału Lekarskiego stanowi bez wątpienia cenne dopełnienie tego zbioru i ważny przyczynek do historii rozwoju polskiego szkolnictwa na obczyźnie. Jest też podziękowaniem za pomoc okazaną Polakom w najtrudniejszych chwilach: „In the dark days of 1941” (W te mroczne dni 1941 r.) i tak brzmi tytuł książki umieszczony na okładce.

Anita Chodkowska

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ARCHIWUM PAN ZA ROK 1991

SPRAWY OGÓLNE

Archiwum PAN ma do dyspozycji 25 etatów zatrudniając na dzień 31 XII 1991 r. 28 pracowników, w tym 5 w niepełnym wymiarze czasu. Stan zatrudnienia przedstawiał się następująco: w Warszawie 17 pracowników (w tym 5 w niepełnym wymiarze czasu), w Oddziale w Krakowie 6 osób, w Poznaniu 3 osoby, w Wodzisławiu Śl. 2 osoby. W Archiwum przeważają pracownicy działalności merytorycznej, a mianowicie 2 pracowników naukowych (1 em. profesor na 1/3 etatu i 1 adiunkt na 1/2 etatu), 5 dokumentalistów dyplomowanych, 17 archiwistów, 2 bibliotekarzy, 2 pracowników techniczno-administracyjnych. Archiwum PAN zatrudnia 23 osoby z wykształceniem wyższym (w tym 6 ze stopniem doktora) i 5 osób z wykształceniem średnim.

W roku 1991 zaszły bardzo poważne zmiany w obsadzie personalnej: z dniem 30 VI odszedł na emeryturę dyrektor dr Kazimierz Krzos, zmarło dwoje długoletnich pracowników - kustosz mgr Józef Mizikowski (15 II) i mgr Zofia Bonarowska (7 VI) - kustosz w Oddziale Krakowskim; do pracy w innych instytucjach odeszło 5 osób: mgr Genowefa Bryzek (30 VI), p. Grzegorz Milewski (30 IX), mgr Marek Obarski (31 VIII), mgr Agnieszka Siewierska (16 IV) i p. Marta Zbierska (30 IX). Z końcem roku odeszła na emeryturę p. Jolanta Auleytnier długoletnia bibliotekarka. Razem ubyło 9 pracowników (w tym dyrektor i 4 kustoszy) w większości byli to pracownicy z dłuższym stażem, prowadzący ważne działy: opieki nad narastającym zasobem, gromadzenia i przechowywania oraz reprografii i mikrofilmów. W tych warunkach musiało nastąpić poważne zahamowanie prac w zakresie ważnych zadań statutowych Archiwum. Z dniem 31 XII 1991 r. zakończył też współpracę z Archiwum prof. dr Zygmunt Kolankowski.

Od 1 VII st. kustosz dr Jan Andrzej Igielski czasowo pełnił kierownictwo Archiwum PAN. Zostali zaangażowani nowi pracownicy w drugim półroczu w Warszawie: mgr Anita Chodkowska (od 15 IX), p.

Celina Sikorska (od 1 X), p. Anna Szafranek (od 1 X), mgr Joanna Lewandowska (od 1 XII), p. Magdalena Osmolska (od 1 XII). Ponadto dotychczasowa sekretarka p. Małgorzata Wawrowska została skierowana z dniem 1 XII do działalności merytorycznej na stanowisku archiwisty.

W Oddziałach zostały zatrudnione następujące osoby: mgr Maria Deloch (od 1 I w Wodzisławiu Śl.), w Krakowie mgr Marta Platek (od 1 IX) i mgr Aleksandra Machajska (od 1 XI).

Na podstawie decyzji Sekretarza Naukowego PAN z dnia 9 XII stanowisko dyrektora Archiwum PAN objął dr Jan Andrzej Igielski.

W okresie sprawozdawczym funkcjonowały statutowe organa opiniodawczo-doradcze. Rada Naukowa pod przewodnictwem prof. dra Janusza Durko odbyła dwa posiedzenia. Pierwsze w dniu 26 II poświęcone było omówieniu sprawozdania z działalności Archiwum w 1990 r. i planu pracy na rok 1991, nadto mgr Hanna Dymnicka-Wołoszyńska przedstawiła nową wersję *Wytocznych porządkowania spuścizn*, omawiając też sytuację Oddziału Krakowskiego Archiwum PAN wobec reaktywowania Polskiej Akademii Umiejętności. Rada stanęła na stanowisku, że celem nadrzędnym jest integralność zasobu archiwalnego tego Oddziału niezależnie od rozwiązań organizacyjnych. Posiedzenie w dniu 14 XI było poświęcone kwestii obsadzenia stanowiska dyrektora Archiwum wobec odejścia dra Kazimierza Krzosa na emeryturę. Rada wybrała dra Jana Andrzeja Igielskiego jako kandydata na nowego dyrektora. Zebrani zapoznali się z informacjami na temat sytuacji Archiwum PAN i perspektywami na przyszłość, w tym z problemami lokalowymi.

Kolegium obradowało trzykrotnie: w dniu 6 II omawiano sprawozdanie z działalności APAN w 1990 r. oraz plan pracy na rok 1991, w dniu 27 VI rozważano sytuację związaną z odejściem dyr. dra K. Krzosa na emeryturę, w dniu 20 XI omawiano sprawy szkolenia nowozatrudnionych pracowników APAN w Warszawie i Oddziałach zamiejscowych. Rozpatrzono również sprawy bieżące.

Zasób Archiwum

W Warszawie napłynęło ok. 7,20 mb. akt kancelaryjnych przekazanych przez 4 jednostki organizacyjne PAN, oraz 4,50 mb. materiałów pochodzenia prywatnego. Zasób Archiwum PAN w Warszawie powiększył się o 11,70 mb. w ciągu roku 1991. Do Oddziału APAN w

Krakowie napłynęło 64,50 mb. materiałów kancelaryjnych i 12,25 mb. spuścizn, stan zasobu Oddziału powiększył się o 76,75 mb. Oddział Poznański przyjął w ciągu roku 7,25 mb. materiałów archiwalnych, w tym 3,15 mb. pochodzenia kancelaryjnego i 4,10 mb. spuścizn. Oddział PAN w Wodzisławiu w ciągu 1991 r. przyjął w depozyt materiały pochodzenia prywatnego dotyczące historii regionu. Stan zasobu Oddziału APAN w Wodzisławiu Śl. obejmuje 55,65 mb. materiałów archiwalnych o trwałej wartości oraz 23 mb. dokumentacji o czasowym znaczeniu (akta kat. „B” placówek PAN na Śląsku).

Ogólny zasób Archiwum PAN na dzień 31 XII 1991 r. osiągnął stan 2.555,30 mb., z tego w Warszawie i magazynie terenowym 1435,70 mb., w Krakowie 807,05 mb., w Poznaniu 224,40 mb., w Wodzisławiu Śl. 78,65 mb.

Komisja Oceny Zakupów Archiwaliów pod przewodnictwem członka korespondenta PAN prof. dr hab. Czesława Madajczyka odbyła jedno posiedzenie (21 V), na którym dokonano zakupu 4 spuścizn. Pełny wykaz nabytków w Warszawie i oddziałach zawiera załącznik nr 1. Zbiór medali naukowych na dzień 31 XII 1991 r. liczył 863 sztuki medali zinwentaryzowanych.

ARCHIWUM PAN W WARSZAWIE

1. Naukowo-techniczne opracowanie materiałów archiwalnych

Zinwentaryzowano materiały: Edwarda Gintowta (36 j. 0,50 mb.), Stanisława Lisieckiego (29 j. 0,20 mb.), Aleksandra Mazaraki (36 j. 0,30 mb.), Kazimierza Osmólskiego (43 j. 0,40 mb.), Zofii Podkowińskiej (79 j. 1,10 mb.), Jana Rejchmana (239 j. 5,25 mb.). Ponadto opracowano suplement do inwentarza materiałów Bogdana Nawroczyńskiego (67 j. 1,05 mb.). Sporządzono opis tymczasowy mat. Edwarda Różyły (56 pozycji).

Zaawansowane są prace nad porządkowaniem spuścizn K. Ajdukiewicza, A. Czubryńskiego, J. Goryńskiego, J. Górskiego i W. Tomkiewicza. Uzupełniano na bieżąco kartotekę zespołów archiwalnych oraz kartotekę korespondencji. Gromadzono nadal materiały do teczek biograficznych i zagadnieniowych (na 31 XII obejmują one 292 hasła osobowe i 190 hasel rzeczowych). Ponadto rozpoczęto inwentaryzację

zbioru kartograficznego (objęła ona 318 j. liczących razem 418 map). Uporządkowano serię teczek nekrologów. Podjęto ponownie katalogowanie zbioru fotografii (objęło ono 740 sztuk fotografii i 367 sztuk negatywów), inwentaryzacja mikrofilmów objęła 56 pozycji.

Wykonywane były prace magazynowe związane z racjonalnym rozmieszczeniem zespołów archiwalnych.

Komisja Metodyczna pod przewodnictwem mgr Hanny Dymnickiej-Wołoszyńskiej odbyła 7 zebrań, na których dokonano oceny 8 inwentarzy opracowanych w Archiwum PAN i jego Oddziałach.

Komisja Brakowania Akt pod przewodnictwem mgr Marka Obarskiego (do 31 VIII) a następnie dr Haliny Zubalowej (od 1 IX) udzieliła placówkom i komórkom PAN 23 zezwolenia na zniszczenie ok. 95 mb. przeterminowanych akt kat. „B”

2. Opieka nad narastającym zasobem

Nadzorowi Archiwum PAN podlegają 232 placówki i jednostki organizacyjne PAN. W 1991 r. przeprowadzono wizytacje połączone z ekspertyzą akt w trzech instytutach oraz trzech biurach Sekretariatu Administracyjnego PAN. Udzielono konsultacji 5 dalszym jednostkom organizacyjnym. Prowadzono prace nad nowelizacją wykazu akt Archiwum PAN oraz aktualizacją kartoteki jednostek organizacyjnych.

W warunkach przeobrażeń organizacyjnych PAN zmienił się styl pracy działu opieki nad narastającym zasobem aktowym. Liczniejsze od planowanych wizytacji stały się konsultacje i ekspertyzy przeprowadzane z inicjatywy jednostek organizacyjnych. Działalność w tym zakresie uległa zakłóceniu wskutek odejścia do pracy w innej instytucji (31 VIII) kustosza odpowiedzialnego za ten dział pracy.

3. Dział Fotografii i Reprografii

W roku sprawozdawczym zbiory powiększyły się o 27 sztuk fotografii. Stan zbiorów mikrofilmowych wraz z depozytami w Oddziałach na dzień 31 XII 1991 r. wynosił: 1 124 735 klatek mikrofilmów negatywów, 3 095 513 klatek pozytywów, fotografii 25 594 szt., 1 172 szt. kserokopii, 40 szt. muleży wystawowych i 3 taśmy magnetofonowe.

4. Biblioteka

Księgozbiór powiększył się o 78 wol. druków zwartych (w tym 22 z wymiany i 14 wol. z darów) oraz 66 wol. wydawnictw ciągłych. Stan zbiorów na dzień 31 XII 1991 r. wynosił 9828 wol. druków zwartych,

8881 wol. wydawnictw ciągłych oraz 69 odbitek. W ciągu roku oprawiono 31 wol. czasopism. W ramach wymiany wysłano do różnych odbiorców w kraju i za granicą 31 egz. numerów z lat ubiegłych „Biuletynu Archiwum PAN” oraz 5 egz. *Wytocznych opracowania spuścizn*. Wypożyczono na zewnątrz 39 wol. druków zwartych i 35 czasopism, oraz zrealizowano 21 wypożyczeń międzybibliotecznych.

5. Udostępnianie i popularyzacja zasobu

Odnotowano 175 odwiedzin 35 użytkowników (w tym dwu obcokrajowców) korzystających z materiałów archiwalnych, księgozbioru, kartotek informacyjnych oraz zbiorów mikrofilmów i fotografii.

Udostępniono 448 jednostek archiwalnych, 445 wol. książek i 279 wol. czasopism. Załatwiono 23 kwerendy krajowe i 4 kwerendy zagraniczne. Kilkanaście razy udzielano informacji telefonicznych o zbiorach. Do pracowni naukowej w Warszawie dla potrzeb użytkowników sprowadzono z zewnątrz 44 j. materiałów archiwalnych i 17 szpul mikrofilmów oraz 411 szt. fotografii (w tym 371 sztuk na wystawę *Lwowiacy i ich miasto*), 13 szt. negatywów.

Kwerenda dla Towarzystwa Naukowego Warszawskiego objęła 166 sztuk fotografii. Z kolekcji medali wypożyczono 18 sztuk na wystawę w Muzeum Okręgowym w Białymstoku oraz ekspozycję na Uniwersytecie Warszawskim.

Zrealizowano 8 zamówień na wykonanie kserokopii dla użytkowników (w tym 2 dla użytkowników zagranicznych) razem wykonano 643 strony kserokopii materiałów archiwalnych.

Dwukrotnie udostępniano dokumentację wizualną dla potrzeb ekipy telewizyjnej realizującej program Telewizji Edukacyjnej pt. *Poczet Nauki Polskiej*.

Ogłoszono w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki” artykuł informacyjny o nabytkach Archiwum PAN w 1990 r.

Opublikowano 33 numer „Biuletynu Archiwum PAN”.

6. Szkolenie i praktyki

Dnia 8 V odbyło się zebranie szkoleniowe z udziałem niektórych pracowników Oddziałów zamiejscowych, poświęcone wymianie doświadczeń w zakresie nadzoru archiwalnego w warunkach zmian strukturalnych PAN i konieczności zabezpieczania dokumentacji o trwałej wartości. Zebranie było prowadzone metodą seminaryjną.

Dnia 20 XI odbyło się zebranie szkoleniowe z udziałem pracowników nowozatrudnionych (w tym z Oddziałów zamiejscowych). Dr Hanna Szymczyk wygłosiła referat na temat opracowywania korespondencji prywatnej w spuściznach uczonych. Poza tym nowi pracownicy zapoznali się z zasadami funkcjonowania Archiwum PAN, aparatem ewidencyjno-informacyjnym, magazynowaniem akt i zbiorami specjalnymi. Zebranie miało też na celu wzajemne poznanie się pracowników Oddziałów i centrali.

W Archiwum PAN w Warszawie odbywały się nadal zajęcia praktyczne dla słuchaczy Policealnego Studium Archiwistyki, w których brało udział łącznie 28 osób, z czego 3 osoby przygotowywały prace dyplomowe w oparciu o metodykę i materiały Archiwum PAN.

Dnia 4 XII grupa studentów bibliotekoznawstwa UW (specjalizacja „Wiedza o dawnej książce”) w ramach zajęć ćwiczeniowych w pracowni Archiwum zapoznała się z zawartością materiałów po uczonych zajmujących się problematyką książki i księgozbiorów bibliotecznych.

7. Współpraca z innymi instytucjami

Archiwum PAN utrzymuje bliskie kontakty z Instytutem Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN, Biblioteką PAN w Warszawie, Ośrodkiem Informacji Naukowej PAN oraz Naczelną Dyрекcją Archiwów Państwowych.

8. Prace indywidualne pracowników

Prace indywidualne pracowników Archiwum PAN zmierzały do podniesienia kwalifikacji naukowych i zawodowych. W roku sprawozdawczym jedna osoba obroniła pracę magisterską na Wydziale Historycznym UW (24 IX) uzyskując dyplom magistra historii. Wykaz publikacji oraz prac nieopublikowanych zawiera załącznik 2.

ODDZIAŁY TERENOWE ARCHIWUM PAN

1. Naukowo-techniczne opracowywanie zasobu

W Oddziale Krakowskim kontynuowano prace porządkowe nad zespołem akt PAU (Dział I): scalano grupę akt członków Wydziału I, III, IV (33 j.a. 0,59 mb.); uporządkowano i zinwentaryzowano akta korespondencji Sekretariatu Generalnego z lat 1953-1958 w układzie chronologiczno-numerycznym, tzw. *beznumery* z lat 1953-1971 w ukła-

dzie chronologiczno-rzeczowym, wyodrębniając jednostki związane z likwidacją PAU i organizacją PAN (20 j.a. 0,12 mb.). Rozpoczęto prace nad podziałem tzw. „beznumerów” z lat 1949-1952 i tworzeniem katalogu rzeczowego (0,35 mb.). Część prac nad aktami PAU wykonała mgr Monika Polczyńska na zlecenie finansowane przez PAU.

W Dziale II uporządkowano akta Kuratora Placówek PAN w Krakowie z roku 1953 (3 j.a. 0,04 mb.). Prowadzono prace porządkowe nad materiałami wpływów do Zespołu Badawczego Dziejów Oświaty w latach okupacji (27 j.a. 0,12 mb.).

W Dziale III sporządzono inwentarze kartkowe ze wstępem spuścizn J. Kulpy (77 j.a. 0,63 mb.), M. Tokarskiego (34 j.a. 0,20 mb.). Kontynuowano porządkowanie spuścizn: E. Stamma (1,20 mb., roboczy inwentarz kartkowy), W. Kotwicz (2,20 mb.), M. Sokołowskiego (0,10 mb.). Rozpoczęto porządkowanie spuścizny F. H. Hoyer jun. Dokonano scalenia I i II cz. materiałów A. Gawła i sporządzono tymczasowy spis kartkowy (200 j.a. ok. 7 mb.). Sporządzono spis tymczasowy materiałów A. Przybosia (52 j.a. 2 mb.). Przeprowadzono prace porządkowo-techniczne w spuściznach S. Tarnowskiego i R. Ingardena.

Sporządzono kartotekę korespondencji w spuściznie Ireny i Marianna Lewickich, J. Grzegorzewskiego. Rozpoczęto prace nad ostatecznym kształtem kartoteki medali i odznaczeń. Przeprowadzono prace techniczne w magazynie.

W Oddziale Poznańskim zakończono opracowywanie spuścizn: W. Budzyńskiego (5 j.a. 0,15 mb.), A. Gałęckiego (48 j.a. 0,80 mb.), S. Przybyszewskiej (58 j.a. 0,60 mb.).

Zaawansowane są prace nad inwentarzem ciągłym materiałów J. Dąbrowskiego. Zapoczątkowano porządkowanie spuścizny S. Błachowskiego. Sporządzono spisy tymczasowe materiałów S. Bełcha, J. Grochmalickiego, W. Ludwiczaka oraz materiałów dodatkowych do spuścizny Jana Jachowskiego. Przygotowano do druku inwentarz materiałów W. Kowalenki.

Nadal gromadzono materiały do teczek bio-bibliograficznych i zagadnieniowych. Uzupełniano kartotekę korespondencji. Wykonano spis inwentaryzacyjny kolekcji falerystycznej z depozytu prof. dra Adama Wrzosa.

W Oddziale Archiwum PAN w Wodzisławiu Śl. zakończono prace

nad inwentarzem kartkowym spuścizny Mariana Rehorowskiego. Kontynuowane były prace nad porządkowaniem materiałów Franciszka Hawranka.

2. Opieka nad narastającym zasobem

W ramach nadzoru archiwalnego Oddziały prowadziły wizytacje w placówkach i komórkach PAN, połączone z udzieleniem odpowiednich konsultacji.

Oddział Krakowski przeprowadził wizytacje, lustracje, ekspertyzy i instruktaże w 10 placówkach i jednostkach organizacyjnych PAN. Ponadto konsultowano zmiany w wykazach akt w 3 jednostkach organizacyjnych. Wydano 2 zezwolenia na brakowanie akt kat. „B”, oraz przyjęto 3,30 mb. dokumentacji niearchiwalnej, której okres przechowywania jeszcze nie upłynął. Przeprowadzono szkolenie w zakresie nadzoru archiwalnego dla nowych pracowników Oddziału i studentów-praktykantów z UJ.

Oddział Poznański przeprowadził 5 wizytacji w 3 placówkach (w tym jedna wizytacja związana z likwidacją Zakładu Psychologii PAN w Poznaniu), ponadto udzielano konsultacji archiwalnych pracownikom Oddziału PAN w Poznaniu.

Oddział Archiwum PAN w Wodzisławiu Śl. udzielał konsultacji w zakresie porządkowania i archiwizacji akt likwidowanego Zakładu Doswiadczalnego KRIOPAN we Wrocławiu, oraz Rybnickiemu Ośrodkowi Kultury i Oddziałowi Związku Nauczycielstwa Polskiego w Wodzisławiu.

3. Mikrofilmowanie i reprografia

W Oddziale Poznańskim wykonano 433 strony kserokopii materiałów archiwalnych dla potrzeb użytkowników. Zbiór mikrofilmów powiększył się o jedną szpulę ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej (ok. 300 klatek) obejmującą listy R. Pollaka do S. Pigonia. Zasób mikrofilmów w Oddziale Poznańskim liczy 768 szpul (razem 420 675 klatek).

4. Udostępnianie i popularyzacja zasobu

Oddział w Krakowie odnotował 429 odwiedzin 107 użytkowników, którym udostępniono 990 j. materiałów archiwalnych, 156 wol. książek i 153 wol. czasopism, wypożyczono na zewnątrz 85 jednostek archiwalnych oraz sprowadzono z Archiwum PAN w Warszawie 38 jednostek,

a także 4 szpule mikrofilmów wypożyczone z Ossolineum we Wrocławiu. Załatwiono 58 kwerend, wydano 7 zaświadczeń. Zorganizowano pokaz archiwalny dla studentów I roku bibliotekoznawstwa UJ. Ogłoszono wykaz nabytków Oddziału APAN za rok 1990 w „Roczniku Oddziału PAN za rok 1990”.

W Oddziale Poznańskim odnotowano 161 odwiedzin 74 użytkowników, którym udostępniono 305 j.a. i 165 wol. z biblioteki podręcznej, 7 szpul mikrofilmów, 5 teczek z dokumentacją prasową, ponadto zbiory fotografii i kartoteki.

Oddział Archiwum PAN w Wodzisławiu Śl. odnotował 15 odwiedzin 4 użytkowników, którzy korzystali z materiałów archiwalnych, księgozbioru podręcznego i mikrofilmów. Sprowadzono z zewnątrz 5 szpul mikrofilmów dla potrzeb badaczy. Załatwiono 5 kwerend dotyczących spraw osobowych pracowników b. Centrum Badań Naukowych PAN w Zabrze, oraz udzielono informacji na temat miejsca przechowywania akt osobowych z czasów okupacji (w tym interesant z RFN).

W ramach popularyzacji zasobu archiwalnego pracownicy Oddziału publikowali materiały informacyjne i niekiedy dokumenty ze zbiorów (zob. załącznik nr 2).

5. Księgozbiory podręczne Oddziałów

powiększyły się następująco:

W Krakowie o 191 wol. osiągając stan 3199 wol. na 31 XII 1991 r., przy czym wszystkie nabytki zostały skatalogowane i wpisane do inwentarza bibliotecznego. Rozpoczęto segregację dubletów.

W Oddziale APAN w Poznaniu liczba wol. powiększyła się o 99 (w tym 51 druków zwartych i 48 wol. wydawnictw ciągłych) osiągając na koniec roku stan 2517 wol. (1070 wol. druków zwartych i 1447 czasopism).

W Oddziale w Wodzisławiu Śl. stan księgozbioru na 31 XII 1991 r. osiągnął 508 wol. W okresie sprawozdawczym cały księgozbiór został objęty katalogiem alfabetycznym.

6. Praktyki

W Oddziale Krakowskim w okresie od 1 III do 30 VI odbywali praktyki studenci historii (specjalizacja archiwistyka) UJ grupa 6 osób, oraz w okresie 1-30 IX studentki archiwistyki UMK w Toruniu (2

osoby).

W Oddziale Poznańskim zorganizowano pokaz archiwalny materiałów ze spuścizny Stanisławy Przybyszewskiej dla studentów I roku polonistyki UAM.

7. Zebrania i narady

W Oddziałach odbywały się narady robocze, ponadto niektórzy pracownicy Oddziałów wzięli udział w zebraniach szkoleniowych w Archiwum PAN w Warszawie (8 V i 20 XI).

Z okazji Jubileuszu 35-lecia Oddziału Poznańskiego APAN (20 V) odbyło się spotkanie aktualnych i byłych pracowników Oddziału. W zastępstwie dyrektora APAN w zebraniu wzięł udział dr Jan Andrzej Igielski.

Oddział Archiwum PAN w Krakowie był wizytowany dwukrotnie: 7 IV przez dyr. dr Kazimierza Krzosa i 12 IX przez dr J. A. Igielskiego. Wizytacji Oddziałów w Poznaniu (9 X) i Wodzisławiu (19 XI) dokonał dr J. A. Igielski jako p.o. dyrektora.

8. Współpraca z innymi instytucjami

Oddziały terenowe Archiwum PAN utrzymywały kontakty z miejscowymi Oddziałami PAN i ich placówkami.

Oddział Krakowski utrzymywał kontakty z reaktywowaną Polską Akademią Umiejętności. Mgr Anna Radecka przedstawiła na zebraniu forum dyskusyjnego Oddziału Krakowskiego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich referat na temat wykazu akt typowych.

Oddział Poznański utrzymywał kontakty z Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk, z Archiwum Państwowym, Archiwum UAM, Biblioteką Kórnicką PAN, Biblioteką Raczyńskich. Dr Anna Marciniak brała udział w sesjach organizowanych przez Oddział PAN w Poznaniu. Mgr Elżbieta Ruta została powołana przez Prokuraturę Wojewódzką w Poznaniu jako biegła sądowa w sprawie o porzucenie i zniszczenie akt b. KW PZPR w Poznaniu.

Załącznik 1

NABYTKI ARCHIWUM PAN W 1991 R.

Warszawa

Dział II

Materiały kancelaryjne 4 jednostek organizacyjnych i placówek PAN na podstawie spisów zdawczo-odbiorczych

ok. 7,20 mb.

Dział III

1. Stanisław Herbst (historia) ok. 3,00 mb.
2. Edward Rużyło (medycyna) ok. 1,20 mb.
3. Kazimierz Twardowski (filozofia) ok. 0,25 mb.

Pozycje 1 i 3 zakup, poz. 2 dar

Materiały dodatkowe

1. Stanisław Śreniowski (historia) ok. 0,10 mb.
2. Eugeniusz Szwankowski (varsavianistyka) ok. 0,10 mb.

Kraków

Dział II

Akta kancelaryjne Zarządu Oddziału PAN w Krakowie, Komisji Słowianoznawstwa, 3 placówek PAN i Zespołu Badawczego Dziejów Oświaty

ok. 64,50 mb.

Dział III

1. Ignacy Chrzanowski (historia literatury) 2 listy
2. Stanisław Czarniecki (geologia) ok. 2,20 mb.
3. Antoni Gawęł (mineralogia) ok. 1,40 mb.
4. Henryk F. Hoyer jr (anatomia) ok. 0,14 mb.
5. Jan Kulpa (dydaktyka jęz. polskiego) ok. 0,08 mb.
6. Mieczysława Mitera-Dobrowolska (filologia pol.) ok. 0,35 mb.
7. Marian Plezia (filologia klasyczna) ok. 0,04 mb.
8. Adam Przyboś (historia) ok. 2,00 mb.
9. Danuta Rederowa (historia) ok. 0,20 mb.
10. Tadeusz Skawina (gleboznawstwo) ok. 2,70 mb.

11. Lidia Winniczuk (filologia klasyczna) ok. 0,06 mb.
12. Roman Wojtusiak (zoopsychologia, etiologia) ok. 0,40 mb.

Pozycja 3 i 8 zakup, poz. 9, 10 depozyt, poz. 1-5, 7-11 dopływy, pozostałe pozycje dary.

Poznań

Dział II

1. Akta Pracowni Bibliograficznej IBL PAN ok. 0,15 mb.
2. Akta Zakładu Psychologii Osobowości PAN ok. 3,00 mb.

Dział III

1. Jan Jachowski (księgarstwo) ok. 0,30 mb.
2. Władysław Orlicz (matematyka) ok. 4,00 mb.
3. Adam Wrzosek (mat. dot. Fundacji Nauka i Praca) ok. 0,07 mb.

Poz. 1-3 dary.

Załącznik 2

WYKAZ PRAC I PUBLIKACJI PRACOWNIKÓW

1. Opracowania, artykuły i recenzje opublikowane

Stanisław Chankowski	<i>Szwajcarzy a Muzeum Narodowe Polskie w Rapperswilu w l. 1889-1927</i>
„Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”
1991 nr 3 s. 131-143
Irena Biel	
Rita Majkowska	<i>Wykaz nabytków Oddziału Archiwum PAN w Krakowie (spuścizny) za rok 1990</i>
„Rocznik Oddziału PAN w Krakowie”
Hanna Dymnicka-
-Wołoszyńska	<i>Materiały Tadeusza Manteuffla</i>
„Biuletyn Archiwum PAN” nr 33 s. 61-132

- Jan Andrzej Igielski *Stanisław Chankowski (28 X 1928-5 IX 1990)*
„Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”
1991 nr 2 s. 125-126
- Witold Kaczmarek *Franciszek Mickiewicz i jego życie w Wielkopolsce*
„Przegląd Wielkopolski” 1991 nr 3-4 (15-16)
- Zygmunt Kolankowski *1931-1939 (w:) „Studia iuridica” t. 17*
Wydział Prawa w relacjach i wspomnieniach pracowników i studentów (1918-1950)
Warszawa 1990 s. 69-88 (druk 1991)
- Materiały heraldyczno-genealogiczne w zbiorach Archiwum Polskiej Akademii Nauk w: Personae, Colligationes, Facta (Księga ku czci prof. Kazimierza Jasińskiego Zakład Nauk Pomocniczych Historii Instytutu Historii i Archiwistyki UMK w Toruniu, Toruń 1991 s. 81-89)*
- Ludwik Kolankowski: *Polska Jagiellonów, dzieje polityczne*. Wydanie trzecie poprawione i uzupełnione, do druku przygotował Z. Kolankowski. Oficyna Warmińska Olsztyn 1991 s. 306
- Jacek Latzke
- Elżbieta Lijewska *Materiały Władysława Kowalenki*
„Biuletyn Archiwum PAN nr 33 s. 21-60
- Anna Marciniak *„Moje małe radości” Listy Jadwigi Lewaj do prof. Kazimierza Kaczmarczyka (Wybór)*
„W drodze” 1991 nr 5 s. 31-45

- Korespondencja Wielkopolan. Listy Heleny Jankowskiej do prof. Józefa Kostrzewskiego (Wybór) „Przegląd Wielkopolski” nr 1-2 (13-14) s. 63-67*
- Dorota Zamojska *A. Kieniewicz: Nad Prypecią dawno temu... (recenzja) „Więź” 1991 nr 1*

2. Opracowania i referaty nieopublikowane

- Hanna Dymnicka-Wołosińska *Przebieg prac nad nową wersją „Wytocznych opracowania spuścizn” (Referat na posiedzeniu Rady Naukowej APAN w dniu 26 II 1991 r.)*
- Jarosław Dudziński *Rola i znaczenie kaznodziejstwa katolickiego w Polsce w końcu XVI i pierwszej połowie XVII wieku. (praca magisterska obroniona na Wydziale Historycznym UW 24 IX 1991 r.)*
- Marek Obarski *Przepisy normujące tryb wizytacji archiwalnych w jednostkach organizacyjnych PAN (referat na zebraniu szkoleniowym 8 V 1991)*
- Anna Radecka *Wykaz akt jako podstawa bezdziennikowego systemu kancelaryjnego (referat na forum dyskusyjnym Stow. Archiwistów Polskich w Krakowie)*
- Hanna Szymczyk *Indeksowanie korespondencji spuścizn po uczonych (referat na zebraniu szkoleniowym 20 XI 1991 r.)*

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ARCHIWUM PAN ZA ROK 1992

SPRAWY OGÓLNE

Archiwum PAN ma do dyspozycji 25 etatów zatrudniając na dzień 31 XII 1992 r. 28 pracowników (w tym 5 w niepełnym wymiarze), w Warszawie 17 pracowników (w tym 5 osób w niepełnym wymiarze), w Oddziale APAN w Krakowie - 6, w Poznaniu - 3, w Wodzisławiu 2 osoby.

W Archiwum przeważają pracownicy działalności merytorycznej: 1 pracownik naukowy, 4 dokumentalistów dyplomowanych, 19 archiwistów, 2 bibliotekarzy, 2 pracowników techniczno-administracyjnych. Archiwum PAN zatrudnia 23 osoby z wykształceniem wyższym (w tym 7 osób ze stopniem doktora) oraz 5 osób z wykształceniem średnim.

W ciągu roku 1992 zaszły dalsze zmiany w obsadzie personalnej. W Warszawie odeszły następujące osoby: mgr J. Dudziński (31 III), p. M. Reinstein (4 VII - dyscyplinarnie zwolniony za porzucenie pracy), p. Elżbieta Szalas (31 X), w Poznaniu mgr Witold Kaczmarek (31 III), w Wodzisławiu Śląskim mgr Wiesława Różańska (30 IV). Ponadto w Krakowie dwie osoby odeszły na urlop wychowawczy (A. Radecka i I. Mrówka).

Zatrudnione zostały następujące osoby, w Warszawie: dr Alicja Kulecka (od 1 IX), Marek Łaskowski (od 1 X), p. Elżbieta Szalast (od 12 X), p. Wojciech Dąbala (od 1 XI), p. Izabela Szlak (od 1 XI), w Krakowie została zatrudniona mgr Ewa Dziurzyńska (od 1 XI), w Poznaniu mgr Roman Dąbrowski (od 1 VIII). Z dniem 1 XII powróciła do pracy mgr Wiesława Różańska w Oddziale APAN w Wodzisławiu.

W okresie sprawozdawczym funkcjonowały statutowe organa opiniotwórczo-doradcze. R a d a N a u k o w a odbyła posiedzenie 26 II, na którym dokonała oceny sprawozdania z działalności Archiwum PAN w 1991 r. oraz zatwierdziła plan pracy na rok 1992. Poza tym dyr. dr J. A. Igielski przedstawił projekt ograniczonego zakresu działalności w warunkach kryzysu finansowego PAN.

K o l e g i u m obradowało trzy razy: 12 II omówiono sprawozdanie z działalności APAN w 1991 r. oraz plan pracy na 1992 r., w dniu 13 VI rozważano sprawy wykorzystania funduszu socjalnego i zakładowego funduszu mieszkaniowego, oraz trudności z pozyskaniem nowych pracowników. Na posiedzeniu 18 XI analizowano bieżącą działalność z uwzględnieniem sytuacji finansowej i kadrowej Archiwum.

Stan zasobu Archiwum PAN na 31 XII 1992 r.

W Warszawie napłynęło 29,50 mb. akt kancelaryjnych i ok. 4,50 mb. materiałów pochodzenia prywatnego. Zasób Archiwum PAN zwiększył się o 34 mb. w ciągu roku, jednocześnie w 1992 r. przekazano akta Komitetu Nagród Państwowych do Archiwum Akt Nowych oraz wybrakowano zdezaktualizowane akta kat. „B”, razem ubyło ok. 67 mb.. Do Oddziału APAN w Krakowie napłynęło 94,25 mb. materiałów pochodzenia kancelaryjnego i ok. 25,10 mb. spuścizn archiwalnych, stan zasobu Oddziału zwiększył się o 119,35 mb.. W Oddziale Poznańskim napłynęło ok. 20 mb. materiałów pochodzenia prywatnego; w Wodzisławiu do tamtejszego Oddziału APAN przekazano 6 mb. akt pochodzenia kancelaryjnego.

Ogólny zasób Archiwum PAN na dzień 31 XII 1992 r. osiągnął stan 2667 mb. materiałów archiwalnych, z czego w Warszawie i magazynie terenowym 1402 mb., w Krakowie 926 mb., Poznaniu 244 mb. i Wodzisławiu 95 mb. materiałów archiwalnych.

K o m i s j a O c e n y Z a k u p ó w nie zbierała się z uwagi na brak środków w budżecie na zakup spuścizn. Oferowane materiały pochodzenia prywatnego zostały przyjęte jako depozyty do czasu przyznania odpowiednich środków na ich zakup.

Zbiór medali naukoznawczych powiększył się o 1 (dar) i liczy 864 sztuki.

ARCHIWUM PAN W WARSZAWIE

1. Naukowo-techniczne opracowanie zasobu

Zinventaryzowano materiały: Stanisława Brzezińskiego (74 j.), Zbigniewa Brzozki (66 j.), Antoniego Czubryńskiego (308 j.), Lucjana

Królikowskiego (95 j.), Bogusława Leśnodorskiego (134 j.), Zofii Szymdtowej (69 j.), oraz Komitetu Uczczenia Pamięci i Komitetu Redakcyjnego Pism Zbiorowych Stefani Sempołowskiej (37 j.).

Kontynuowano prace nad porządkowaniem spuścizn J. Goryńskiego, J. Górskiego, W. Tomkiewicza, S. Batawii, H. Elzenberga, J. Groszkowskiego.

Rozpoczęto porządkowanie materiałów Cezarii Baudouin de Courtenay Ehrenkreutz - Jędrzejewiczowej, spuścizn M. Kreutza, Z. Mocarskiego, N. Obrębskiej.

Uzupełniano na bieżąco kartotekę korespondencji znajdującej się w spuściznach uczonych (167 nowych kart). Na bieżąco aktualizowano zapisy na kartach zespołów archiwalnych. Gromadzono nadal materiały do teczek biograficznych i zagadnieniowych oraz teczek nekrologów (stan haseł na koniec roku: osobowych 294, rzeczowych 191 pozycji).

Przepisano na maszynie 6 inwentarzy ciągłych.

Prowadzone były prace magazynowe w Warszawie i magazynie terenowym związane z przemieszczeniem akt.

K o m i s j a M e t o d y c z n a pod przewodnictwem mgr Hanny Dymnickiej-Wołoszyńskiej odbyła 6 zebrań, na których dokonano oceny 9 inwentarzy opracowanych w APAN i jego Oddziałach.

K o m i s j a B r a k o w a n i a A k t pod przewodnictwem dr Haliny Zubalowej udzieliła 29 zezwoleń placówkom i komórkom PAN na zniszczenie ok. 88 mb. przeterminowanych akt kat. „B”. Ponadto Komisja dokonała selekcji akt kat. „B” w zasobie Archiwum PAN w Warszawie kwalifikując do wybrakowania ok. 40 mb. przeterminowanej dokumentacji różnych placówek oraz Sekretariatu Administracyjnego PAN.

2. Przekazywanie materiałów archiwalnych do innych instytucji

W związku z likwidacją 31 III Komitetu Nagród Państwowych przy Urzędzie Rady Ministrów przekazano całość posiadanych materiałów do Archiwum Akt Nowych (23 mb.). Przekazano do Instytutu Sinologii UW kartotekę słownika chińsko-polskiego (4 mb.).

3. Nadzór nad narastającym zasobem aktowym

Nadzorowi Archiwum PAN podlegały w 1992 r. 232 placówki i jednostki organizacyjne PAN. W roku sprawozdawczym przeprowa-

dzono wizytacje archiwalne w 12 placówkach i jednostkach organizacyjnych PAN. Udzielono konsultacji w zakresie przygotowania akt do przekazania do Archiwum oraz brakowanie akt kategorii „B” w 7 jednostkach organizacyjnych PAN.

4. Dział Fotografii i Reprografii

Stan zbiorów fotograficznych powiększył się o 53 sztuki fotografii i 5 sztuk negatywów. Stan zbiorów mikrofilmowych wraz z depozytami w Oddziałach nie uległ zmianie i na dzień 31 XII wynosił 1 124 735 klatek mikrofilmów negatywów, 3 095 513 klatek pozytywów, fotografii 25 647 szt., 1172 szt. kserokopii, 40 muleży wystawowych, 3 taśmy magnetofonowe.

Przeprowadzono meliorację katalogu fotografii (11 szufladek) oraz katalogowano 28 nowych fotografii.

5. Biblioteka

Księgozbiór powiększył się o 65 wol. druków zwartych (w tym 18 z wymiany, 6 wol. z darów) oraz 54 wol. wydawnictw ciągłych i osiągnął 31 XII stan 9893 druków zwartych i 8935 wol. wydawnictw ciągłych. W bibliotece podręcznej zanotowano 305 odwiedzin czytelników, którzy korzystali z 323 książek. Z innych bibliotek wypożyczono 65 wol., a innym bibliotekom udostępniono 8 wol.

Przeprowadzono skontrum księgozbioru podręcznego, które wykazało 1 względny brak. Rozpoczęto katalogowanie księgozbioru podręcznego (od poz. I-1 do I-110).

Rozsegregowano i sporządzono spis druków zwartych i wydawnictw ciągłych wyłączonych ze spuścizn uczonych (łącznie 305 poz. druków pozazespołowych), które jako zbędne zaproponowano bibliotekom uniwersyteckim. W ramach tej akcji 32 wol. druków zwartych i 9 wol. czasopism przekazano bibliotekom w Szczecinie, Gdańsku i Katowicach.

W ramach wymiany wysłano 131 egz. Biuletynu PAN nr 33 oraz 54 pojedyncze egzemplarze różnych numerów z lat ubiegłych. Poza tym wysłano 4 egz. czasopism w ramach wymiany do odbiorców zagranicznych.

6. Udostępnianie i popularyzacja zasobu

Odnótowano 217 odwiedzin, zarejestrowano 63 nowych użytkowników.

ków (w tym 9 obcokrajowców) korzystających z materiałów archiwalnych, księgozbioru, kartotek informacyjnych oraz zbiorów mikrofilmów i fotografii.

Udostępniono 707 jednostek mat. archiwalnych, 392 wol. książek i 298 wol. czasopism. Załatwiono 17 kwerend krajowych i 8 kwerend zagranicznych. Kilkanaście razy udzielano informacji telefonicznych o zbiorach. 3 razy wypożyczono materiały archiwalne do Oddziałów. Dla Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych przeprowadzono kwerendę polskich źródeł rękopiśmiennych do dziejów Francji - wykonano 72 karty dokumentacyjne.

Kwerenda dla „Business Foundation” objęła 40 fotografii - zdjęcia gmachów wyższych uczelni oraz podobizny uczonych zajmujących się naukami ścisłymi i przyrodniczymi.

Wypożyczono interesantom 16 szt. fotografii, 3 negatywy i 7 szpul mikrofilmów.

Kilka razy wypożyczano rękopis pracy Stanisława Grabskiego *Dwa lata pracy u podstaw państwowości polskiej* do realizacji telewizyjnego filmu dokumentalnego pt. *Hiperinflacja II Rzeczypospolitej* przez wytwórnię MAVO.

W ramach usług kserograficznych wykonano dla użytkowników 6663 stron kserokopii oraz 14 szt. odbitek fotograficznych. Wykonano reprodukcje kserograficzne ksiąg wieczystych Fundacji Kórnickiej dla potrzeb Biblioteki Kórnickiej (9 wol. - 366 str.).

7. Szkolenie i praktyki

W dniach od 1 IX do 28 IX w Archiwum PAN w Warszawie odbywało praktyki 2 studentów UW Wydziału Historii - specjalizacja archiwistyka. Ponadto odbywały się zajęcia praktyczne dla słuchaczy Policealnego Studium Archiwistyki w trzech grupach o łącznej liczbie 26 osób, z czego 2 osoby odbyły miesięczną praktykę dyplomową.

W dniu 20 XI w APAN w Warszawie odbył jednodniowe szkolenie mgr Roman Dąbrowski nowy pracownik Oddziału APAN w Poznaniu.

8. Współpraca z innymi instytucjami

Archiwum PAN utrzymuje bliskie kontakty z Instytutem Historii Nauki, Oświaty i Techniki, Biblioteką PAN, Ośrodkiem Informacji Naukowej PAN, reaktywowanym Towarzystwem Naukowym War-

szawskim oraz Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych.

Dyrektor dr J. A. Igielski uczestniczył w dwóch posiedzeniach Centralnej Komisji Metodycznej. Mgr H. Dymnicka-Wołoszyńska, dr R. Majkowska i dr H. Zubala uczestniczyły w II Powszechnym Zjeździe Archiwistów w Warszawie (20-21 VIII).

9. Prace indywidualne pracowników

Prace indywidualne pracowników Archiwum PAN zmierzały do podnoszenia kwalifikacji naukowych i zawodowych. Dwie osoby studiowały zaocznie, z czego 1 osoba w 1992 r. uzyskała absolutorium i przygotowuje pracę magisterską. Dwie osoby uczestniczą w seminariach doktorskich.

Wykaz publikacji i prac niepublikowanych zawiera załącznik nr 2.

ODDZIAŁY TERENOWE ARCHIWUM PAN

1. Naukowo-techniczne opracowanie zasobu

W Oddziale Krakowskim kontynuowano prace porządkowe nad zespołem archiwalnym PAU (Dział I): scalono grupę akt członków Wydziałów I, II, III, IV, prowadzono meliorację w korespondencji Wydziału I z lat 1873-1918; Wydziału III z lat 1946-1952. Opracowanie i inwentaryzacja protokołów Walnych Zgromadzeń i korespondencji Sekretariatu Generalnego prowadzono w ramach prac zleconych finansowanych przez PAU.

Dokonano wstępnej segregacji i zapoczątkowano inwentaryzację akt XIV Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich.

W Dziale II sporządzano tymczasowy inwentarz akt Zarządu Oddziału PAN i jego komórek, NSZZ „Solidarność” i Domu Polskiego w Wiedniu. Uporządkowano akta i kartoteki osobowe (61 pudeł).

Dokonano segregacji i tymczasowo zinwentaryzowano akta Zakładu Archeologii Małopolski i spis tymczasowy dopływu akt Zespołu Badawczego Dziejów Oświaty w latach okupacji.

Dokonano segregacji i sporządzono tymczasowe karty inwentarowe do materiałów Instytutu Języka Polskiego. Rozpoczęto prace porządkowe materiałów Polskiego Słownika Biograficznego t. VII-XXII.

W Dziale III rozpoczęto prace nad ostateczną wersją inwentarza

mat. M. Tokarskiego. Sporządzono spis tymczasowy mat. A. Przybosia, oraz wstępne prace porządkowe mat. M. Mitera-Dobrowolskiej i W. Goetla. Udzielono konsultacji prof. A. Bolewskiemu przy porządkowaniu materiałów własnych. Kontynuowano prace magazynowe związane z przemieszczeniem akt oraz rozpoczęto brakowanie akt kat. „B”.

W Oddziale Poznańskim zakończono prace nad inwentarzem materiałów J. Dąbrowskiego, wykonano prowizoryczne spisy spuścizn J. Deresiewicza, drugiej części spuścizny Z. Grota, J. Sendorskiego, prowizorycznie uporządkowano i sporządzono spisy materiałów Marii i Zygmunta Wojciechowskich i Jerzego Ziomka wraz z indeksami korespondencji.

Prowadzono prace porządkowe w magazynie.

W Oddziale Archiwum PAN w Wodzisławiu Śl. prowadzono prace nad inwentarzem ciągłym materiałów M. Rehorowskiego. Zapoczątkowano inwentaryzację materiałów F. Hawranka.

Uporządkowano wstępnie akta kancelaryjne Zakładu Doświadczalnego KRIOPAN.

2. Opieka nad narastającym zasobem

W ramach nadzoru archiwalnego Oddziały prowadziły wizytacje w placówkach i komórkach PAN i towarzystwach naukowych połączone z udzieleniem odpowiednich konsultacji.

Oddział Krakowski APAN przeprowadził wizytacje, lustracje i ekspertyzy 9 placówek i komórek PAN. Konsultowano zasady i ramy organizacyjne archiwów zakładowych oraz zmiany w wykazach akt w placówkach PAN, Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego oraz Polskiej Akademii Umiejętności.

Oddział Poznański APAN przeprowadził 4 wizytacje w placówkach PAN w tym 1 związana z likwidacją Zakładu Aparatury RADIOPAN oraz udzielał konsultacji w dalszych 4 jednostkach organizacyjnych PAN dotyczące porządkowania i brakowania akt.

Akta b. Zakładu RADIOPAN zostały przekazane do Archiwum Państwowego w Poznaniu, gdyż Oddział APAN nie dysponował miejscem w magazynie.

3. Mikrofilmowanie i reprografia

W Oddziale Krakowskim dokonano przeglądu i inwentaryzacji 28

szpul mikrofilmów z materiałów R. Ingardena. Dla potrzeb użytkowników wykonano 1455 klatek mikrofilmów, 5 fotografii oraz 2226 stron kserokopii.

W Oddziale Poznańskim zbiór mikrofilmów nie uległ powiększeniu i liczy 768 szpul skatalogowanych i wpisanych do inwentarza.

Opiekę nad zbiorem przejął mgr Roman Dąbrowski.

Dla potrzeb użytkowników wykonano 524 stron kserokopii (w pracowni Archiwum Państwowego i punkcie usługowym).

4. Udostępnianie i popularyzacja zasobu

Oddział w Krakowie odnotował 532 odwiedzin 140 użytkowników, udostępnił 1490 jednostek materiałów archiwalnych, 109 wol. książek i 148 wol. czasopism. Wypożyczono na zewnątrz 153 jednostki archiwalne. Załatwiono 57 kwerend, wydano 16 zaświadczeń.

Zorganizowano pokazy archiwalne (historia i zasób) dla studentów bibliotekarstwa UJ (3 grupy po 12 osób). Opracowano wykaz nabytków spuścizn do „Rocznika Oddziału PAN w Krakowie”.

W Oddziale Poznańskim zanotowano 115 odwiedzin 49 użytkowników, którym udostępniono 246 jednostek materiałów archiwalnych, 10 teczek dokumentacyjnych i 2 kartoteki, 2 szpule mikrofilmów, 199 wol. z księgozbioru. Dwukrotnie sprowadzono materiały archiwalne z Archiwum PAN w Warszawie, 11 razy wypożyczono materiały na zewnątrz.

Opracowano 37 kwerend. Rozpoczęto opracowanie informatora o zbiorach Oddziału.

W Oddziale Archiwum PAN w Wodzisławiu Śl. odnotowano 14 odwiedzin 3 użytkowników, w tym 2 studentek zbierających dane do prac magisterskich oraz 1 doktoranta. Dla 1 użytkownika wypożyczono akta Kasy im. Mianowskiego z Archiwum PAN w Warszawie.

Wykonywane kwerendy dotyczyły spraw osobowych w tym sporządzono wyciągi z dokumentacji zarobkowej dla 5 byłych pracowników zlikwidowanego Zakładu Doświadczalnego KRIOPAN. Wielokrotnie udzielano informacji telefonicznych na temat przechowywanych w Oddziale akt.

5. Księgozbiory podręczne Oddziałów

W roku sprawozdawczym księgozbiory powiększyły się następująco:

w Krakowie o 225 wol., łącznie liczy 3424 wol.;

w Poznaniu o 83 wol. i wynosi 2600 wol. (w tym 1109 wol. druków zwartych i 1491 wol. wydawnictw ciągłych);

w Wodzisławiu na 31 XII 1992 r. księgozbiór liczył 511 wol.

W Oddziałach nabytki księgozbiorów były katalogowane na bieżąco. W Krakowie prowadzono prace techniczne w związku z nadaniem nowego układu (działowego) księgozbioru.

6. Praktyki

W Oddziale APAN w Krakowie w dniach od 1 VIII do 30 IX odbywało praktykę wakacyjną 2 studentów historii UJ (specjalizacja archiwistyka). Ponadto przeprowadzono pokaz archiwalny dla studentów historii UJ (16 osób) na temat *System kancelaryjny austriacki i jego funkcjonowanie w kancelarii Akademii Umiejętności i PAU*.

7. Zebrania i narady

W Oddziałach odbyły się narady robocze pracowników poświęcone zagadnieniom bieżącym.

W Krakowie dr R. Majkowska brała udział w spotkaniach z władzami PAN i PAU (9 III, 22 X, 16 XI) poświęconymi regulacjom własnościowym i sytuacji placówek użytkujących pomieszczenia w budynkach przeznaczonych do zwrotu reaktywowanej PAU oraz w spotkaniu kierowników placówek PAN (30 X, 6 XI).

W Oddziale Poznańskim APAN 1 IV odbyło się spotkanie byłych i aktualnych pracowników Oddziału z okazji 30-lecia pracy dr Anny Marciniak, w którym uczestniczył prof. dr Gerard Labuda wiceprezes PAN. Poza tym dr A. Marciniak uczestniczyła w zebraniu kierowników placówek PAN w Poznaniu (11 III), a mgr Elżbieta Ruta w Sesji Zgromadzenia Ogólnego Oddziału PAN w Poznaniu (25 XI).

Oddziały były wizytowane przez dyr. dr J. A. Igielskiego: w Poznaniu w dniu 3 VI; w Krakowie 21 X; w Wodzisławiu Śl. 28 X.

8. Współpraca z innymi instytucjami

Oddziały terenowe Archiwum PAN utrzymywały kontakty z miejscowymi Oddziałami PAN i ich placówkami.

Oddział Krakowski utrzymywał bliski kontakt z Polską Akademią Umiejętności. Pracownicy Oddziału uczestniczyli w prelekcjach i wycieczkach do archiwów organizowanych przez miejscowy Oddział Sto-

warzyszenia Archiwistów Polskich, a dr R. Majkowska uczestniczyła w II Powszechnym Zjeździe Archiwistów w Warszawie (20-21 VIII).

Oddział Poznański utrzymywał kontakty z Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk, z Archiwum Państwowym i bibliotekami naukowymi w Poznaniu i Kórniku oraz Instytutem Historii UAM. Dr Anna Marciniak uczestniczyła 30 III w sesji Komisji Kultury i Nauki Rady Miejskiej w Poznaniu, na której przedstawiła informacje o pracy Oddziału Poznańskiego APAN oraz o jego zbiorach, a szczególnie o aktach Fundacji „Nauka i Praca” powołanej przez rektora prof. Heliodora Świącieckiego i prezydenta Poznania Cyryla Ratajskiego w 1923 r.

W dniu 16 XII 1992 mgr R. Dąbrowski i dr A. Marciniak uczestniczyli w zebraniu szkoleniowym Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, po którym zapoznano się z Archiwum Teatru Wielkiego w Poznaniu.

Oddział APAN w Wodzisławiu Śl. utrzymywał bliskie kontakty z Towarzystwem Miłośników Wodzisławia.

Załącznik 1

NABYTKI ARCHIWUM PAN W 1992 R.

Warszawa

Dział II

Materiały kancelaryjne 4 jednostek organizacyjnych i placówek PAN na podstawie spisów zdawczo-odbiorczych

ok. 29,47 mb.

Dział III

1. Henryk Arctowski (geografia, klimatologia)
depozyt Fundacji H. Arctowskiego

ok. 2,97 mb.

2. Jan Kosim (historia nowożytna)

ok. 0,10 mb.

Poz. 1 depozyt, poz. 2 dar

Materiały dodatkowe

1. Kazimierz Ajdukiewicz (filozofia)

ok. 0,12 mb.

2. Tadeusz Cieślak (historia najnowsza)

ok. 1,18 mb.

3. Wacław Ponikowski (rolnictwo)

ok. 0,04 mb.

4. Jan Reychman (orientalistyka)

ok. 0,10 mb.

Poz. 1-4 dary

Kraków

Dział II

1. Akta kancelaryjne Zarządu Oddziału PAN w Krakowie - dopływy z różnych komórek organizacyjnych

ok. 8,23 mb.

2. Biblioteka PAN

ok. 0,25 mb.

3. Instytut Języka Polskiego

ok. 11,30 mb.

4. Pracownia Starszych Języków Literatur Słowiańskich Instytutu Słowianoznawstwa PAN (kartoteki)

ok. 70,00 mb.

5. Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego

ok. 4,25 mb.

6. Zakład Archeologii Małopolski IHKM

ok. 0,13 mb.

Dział III

1. Zygmunt Abrahamowicz (orientalistyka)

ok. 5,00 mb.

2. Stanisław Czarniecki (geologia)

ok. 0,05 mb.

3. Józef Dudziak (geologia)

ok. 0,05 mb.

4. Julian Dybiec (historia)

ok. 0,06 mb.

5. Mieczysław Gładysz (etnografia)

ok. 2,70 mb.

6. Walery Goetel (geologia)

ok. 0,76 mb.

7. Roman Ingarden (filozofia)

ok. 0,70 mb.

8. Stanisław Kościalkowski (historia)

ok. 0,17 mb.

9. Tadeusz Kowalski (orientalistyka)

ok. 0,03 mb.

10. Mieczysława Mitera-Dobrowolska (filologia polska)

ok. 7,70 mb.

11. Krystyna Pisarkowa (językoznawstwo)

ok. 0,20 mb.

12. Marian Plezia (filologia klasyczna)

ok. 0,02 mb.

13. Leon Płoszewski (historia literatury, edytorstwo)

ok. 3,50 mb.

14. Jan Rozwadowski (językoznawstwo)

ok. 0,36 mb.

15. Tomasz Weiss (historia literatury polskiej)

ok. 0,15 mb.

16. Roman Wojtusiak (zoopsychologia, etiologia)

ok. 0,08 mb.

17. Józef Zwierzycki (geologia)

ok. 0,19 mb.

18. Roman Żelewski (historia)

ok. 3,15 mb.

Poz. 2-4, 7-12, 15-17 dary

Poz. 1, 5, 6, 13, 18 depozyty

Poznań

1. Władysław Orlicz (matematyka)

ok. 0,60 mb.

2. Janusz Deresiewicz (historia gospodarcza)

ok. 16,00 mb.

3. Jan Sandorski (prawo)

ok. 0,45 mb.

4. Krystyna Tokarz (filologia polska)

ok. 0,50 mb.

5. Jerzy Ziomek (filologia polska)

ok. 2,20 mb.

6. Fundacja Heliodora Świącieckiego „Nauka i Praca”

ok. 0,15 mb.

Nabytki Oddziału Poznańskiego zostały przyjęte jako dary

Wodzisław

Akta Zakładu Doświadczalnego KRIOPAN

ok. 6,00 mb.

Załącznik 2

WYKAZ PRAC I PUBLIKACJI PRACOWNIKÓW

1. Opracowania, artykuły i recenzje opublikowane

- Roman Dąbrowski *Księga społecznicy w Wielkopolsce 1895-1919 (Recenzja). „Przegląd Wielkopolski” 1992 nr 3-4 (19-20)*
- Hanna Dymnicka-Wołoszyńska *Stanisław Przemysław Chankowski (1928-1990). Z żałobnej karty. „Archiwista” 1992 r. Nr 87 s. 77-78*
- Jan Andrzej Igielski *Józef Mizikowski (1938-1990). Z żałobnej karty. „Archiwista” 1992 r. Nr 87 s. 81-88*
- Roman Leszek Polkowski (1936-1990). Z żałobnej karty. „Archiwista” 1992 r. Nr 87 s. 79-80*
- Ostatnie lata życia Profesora Piotra Bańkowskiego (w:) Piotr Bańkowski (1885-1976). Seria życiorysy łomżyńiaków. Białystok 1991 (druk 1992) s. 30-37*
- Użytkownicy i wykorzystanie materiałów archiwalnych w Polsce na tle innych krajów. Pamiętnik I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich. Część I Referaty i dyskusja. Warszawa 1991 (druk 1992) s. 168-175*
- Zygmunt Kolankowski *Organizacje zawodowe archiwistów w Polsce i zagranicą. Pamiętnik I Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich. Część I Referaty i dyskusja. Warszawa 1991 (druk 1992) s. 7-20*

W Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych (kartka wspomnień) (w:) Historia i Archiwistyka. Księga Pamiątkowa ku czci Prof. Andrzeja Tomczaka. UMK Toruń - Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych Toruń-Warszawa 1992 s. 285-294

Wspomnienie o Profesorze Piotrze Bańkowskim (w:) Piotr Bańkowski (1885-1976). Seria życiorysy łomżyńiaków Białystok 1991 (druk 1992) s. 24-29

Rita Majkowska

Dzieje, zawartość i stan opracowania zasobu archiwalnego Polskiej Akademii Umiejętności. „Rocznik PAU” R. 1990/91 s. 161-180

Anna Marciniak

List Tadeusza Hudymy, górnika polskiego z Francji do redakcji „Wielkopolanina” (1938 r.). „Przegląd Wielkopolski” 1991 nr 3-4 (15-16) s. 70-73

List Maurycego Dzieduszyckiego do Józefa Morawskiego z Kotowiecka. „Przegląd Wielkopolski” 1992 nr 1-2 (17-18) s. 54-55

APAN po co? „Dziennik Poznański” 17 II 1992 r. s. 6

Dorota Zamojska

Aspiracje edukacyjne, wzorce wychowawcze i drogi awansu społecznego kobiet w Polsce w XIX i XX wieku (do 1939 r.). Sprawozdanie z sesji naukowej. „Dzieje Najnowsze” 1991 z. 7

Anna Pruszyńska: Między Bohem a Sztucą (recenzja) „Ex Libris” 1992/VI

2. Opracowania i referaty nie publikowane

- Rita Majkowska *Odkrywcą i piewcą przeszłości Lwowa (Władysław Łoziński w 150 lecie urodzin)*
- referat na Polsko-Ukraińskiej Konferencji Naukowej w Krakowie 18-21 XI 1992 r.
- Anna Marciniak *Informacje o pracy Oddziału Archiwum PAN w Poznaniu na Sesji Komisji Kultury i Nauki Rady Miejskiej m. Poznania (30 III 1992 r.)*

INWENTARZE ZESPOŁÓW ARCHIWALNYCH

ogłoszone w numerach 1-33 „Biuletynu Archiwum PAN”

(układ chronologiczny)

str.

Nr 1 (1959)

Towarzystwo Naukowe Warszawskie (1907-1953)
(H. Dymnicka)

21-77

Nr 3 (1960)

- Materiały Aleksego Bachulskiego (M. Flis) 33-39
- Materiały Stanisława Borowskiego (Z. K.) 44-48
- Materiały Olgierda Górki (M. Wrzowska) 50-61
- Materiały Stanisława Kętrzyńskiego (S. Chankowski) 64-69
- Materiały Adama Kłodzińskiego (H. Dymnicka) 69-71
- Materiały Jerzego Manteuffla (S. Chankowski) 73-77
- Materiały Władysława Namysłowskiego (M. Wrzowska) 77-86
- Materiały Eugeniusza Przybyszewskiego (M. F.) 86-89
- Materiały Heleny Salskiej (S. Chankowski) 89-93
- Materiały Adama Skalkowskiego (M. Wrzowska) 93-109

Nr 4 (1961)

- Materiały Wisławy Knapowskiej (H. Zubalowa) 31-71
- Materiały Artura Śliwińskiego (S. Chankowski) 72-126

Nr 5 (1962)

- Akta I Kongresu Nauki Polskiej (1949-1951) (M. Wrzowska) 23-70

Nr 6 (1963)

- Akta Polskiego Towarzystwa Historycznego (1886-1939, 1947-1968) (H. Dymnicka - M. Wrzowska) 39-79
- Materiały Antoniego Wróblewskiego (J. Szajbel) 80-127

Nr 7 (1964)

- Materiały Janusza Iwaszkiewicza
(S. Chankowski) 33-53
- Materiały Aleksandra Lednickiego
(M. Wrzowska) 54-70
- Materiały Zygmunta Moczarskiego
(Z. Wardęska) 71-93
- Materiały Ludwika Skubiszewskiego
(J. Szajbel) 94-105

Nr 8 (1965)

- Materiały Tadeusza Mańkowskiego
(A. Kamiński) 13-54
- Materiały Wiktora Ormickiego
(O. Staroń) 55-78
- Materiały Edwarda Schechtle
(A. Marciniak) 79-96

Nr 9 (1966)

- Materiały Kazimierza Bassalika
(S. Chankowski) 35-54
- Materiały Ludwika Ręgorowicza
(M. Wrzowska) 55-81
- Materiały Adama Szymańskiego
(H. Obuchowska-Pysiowa) 82-87

Nr 10 (1967)

- Materiały Wiktora Schramma
(A. Marciniak) 20-106

Nr 11 (1968)

- Akta Komisji Naukowej Obchodu Roku
Mickiewicza PAN (1953-1956)
(H. Dymnicka) 30-64
- Materiały Antoniego Artymiaka
(S. Chankowski) 65-85
- Materiały Ludwika Chmaja
(R. W. Wołoszyński) 86-111

- Materiały Eugeniusza Dziewulskiego
(A. Brachfogel) 112-120
- Materiały Władysława Dziewulskiego
(M. Wrzowska) 121-148

Nr 12 (1969)

- Materiały Witolda Chodźki
(M. Wrzowska) 40-81
- Materiały Franciszka Czubalskiego
(M. Wrzowska) 82-97

Nr 13 (1970)

- Materiały Józefa Grodeckiego
i Katarzyny Grodeckiej
(M. Wrzowska) 26-84
- Materiały Stefana Rygla
(S. Chankowski) 85-117
- Materiały Bożeny Stelmachowskiej
(J. Szajbel) 118-161

Nr 14 (1971)

- Materiały Joachima Metallmanna
(R. Majkowska) 18-26
- Materiały Antoniego Peretiatkowicza
(A. Marciniak) 27-66
- Materiały Tadeusza Strumilly
(R. Wojciechowska) 67-105
- Materiały Zygmunta Zawirskiego
(A. Woltanowski) 106-125

Nr 15 (1972)

- Materiały Bronisława Dembińskiego
(K. Dopierała) 11-71
- Materiały Włodzimierza Dzwonkowskiego
(H. Dymnicka) 72-100
- Materiały Wiktora Hahna
(M. Wrzowska) 101-182

Nr 16 (1973)

- Materiały Ludwika Eckerta
(M. Wrzoscowa) 26-52
- Materiały Tadeusza Kowalskiego
(J. Poradzisz) 53-99
- Materiały Feliksa Kazimierza Terlikowskiego
(M. Adamczewska) 100-125

Nr 17 (1974)

- Materiały Bronisława Pawłowskiego
(H. Dymnicka-Wołoszyńska) 39-48
- Materiały Edmunda Jana Reymana
(J. Mizikowski) 49-81
- Materiały Stanisława Tynca
(M. Wrzoscowa) 82-125

Nr 18 (1975)

- Materiały Stanisława Karwowskiego
(J. Szajbel) 19-41
- Materiały Jerzego Landego
(J. Mizikowski) 42-54
- Materiały Mariana Magdańskiego
(E. Sztraj) 55-62
- Materiały Michała Rawity-Witanowskiego
(H. Dymnicka-Wołoszyńska) 63-124

Nr 19 (1976)

- Materiały Kazimierza Abgarowicza
(M. Adamczewska) 24-35
- Materiały Aleksandra Kozikowskiego
(A. Marciniak) 36-54
- Materiały Edwarda Lubicz-Niezabitowskiego
(Z. Wardęska) 55-63

Nr 20 (1977)

- Materiały Jana Dembowskiego
(M. Wrzoscowa) 103-122

- Materiały Mariana Gieyszтора

(A. Brachfogel) 33-54

- Materiały Teodora Marchlewskiego

(A. Brachfogel) 55-81

Nr 21 (1978)

- Materiały Władysława Abrahama

(E. Sztraj) 41-54

- Materiały Stefana Baleya

(M. Wrzoscowa) 44-93

- Materiały Natalii Gąsiorowskiej-Grabowskiej

(J. Mizikowski) 94-116

- Materiały Wincentego Stysia

(M. Wrzoscowa) 117-153

Nr 22 (1979)

- Materiały Włodzimierza Demetrykiewicza

(R. Majkowska) 35-59

- Materiały Kazimierza Drewnowskiego

(E. Sztraj) 60-78

- Materiały Stanisława Kossutha

(P. Porwoł) 79-106

- Materiały Bronisława Niklewskiego

(M. Adamczewska-Jackowiak) 107-144

Nr 23 (1980)

- Materiały Andrzeja Grodka

(M. Wrzoscowa) 31-101

- Materiały Janusza Wolińskiego

(H. Dymnicka-Wołoszyńska) 102-150

Nr 24 (1981)

- Materiały Adolfa Joszta

(M. Wrzoscowa) 15-42

- Materiały Kazimierza Rodowicza

(O. Staroń) 43-52

- Materiały Czesława Zakaszewskiego

(J. Mizikowski) 53-74

Nr 25 (1982)

- Materiały Władysława Dybowskiego
(M. Wrzowska i Ł. Litwa) 21-44
- Materiały Ludwika Hirsfelda i Hanny Hirsfeldowej
(M. Wrzowska i Ł. Litwa) 45-148

Nr 26 (1983)

- Materiały Stanisława Kozierowskiego
(J. Latzke) 8-87
- Suplement do inwentarza materiałów
Kazimierza Drewnowskiego
(E. Sztraj) 88-98

Nr 27 (1984)

- Materiały Stanisława Antoniewskiego
(J. Mizikowski) 22-35
- Materiały Zygmunta Golonki
(J. Mizikowski) 36-61
- Materiały Lucjana Kaznowskiego
(J. Mizikowski) 62-75
- Materiały Tymoteusza Łuniewskiego
(M. Wrzowska) 76-100
- Materiały Jana Miklaszewskiego
(S. Chankowski) 101-105

Nr 28 (1985)

- Materiały Stefana Ehrenkreutza
(A. Brachfogel) 29-40
- Materiały Witolda Kamienieckiego
(M. Wrzowska) 41-50
- Materiały Emila Kipy
(H. Dymnicka-Wołoszyńska) 51-66
- Materiały Tadeusza Makowieckiego
(E. Sztraj) 67-80
- Materiały Marzeny M. Pollakówny
(T. Dymaczewski) 81-103

Nr 29 (1986)

- Materiały Stefana Drzewieckiego
(B. Krzyżtoporska) 21-28
- Materiały Władysława Folkierskiego
(M. Tejchman) 29-38
- Materiały Alfreda Lichfelda
(H. Dymnicka-Wołoszyńska) 39-60

Nr 30 (1987)

- Materiały Kazimierza Moszyńskiego
(A. Brachfogel) 23-43
- Materiały Henryka Ułaszyna
(E. Sztraj) 44-112

Nr 31 (1988)

- Materiały Stanisława Kontkiewicza
(J. Bugajski) 14-71
- Materiały Juliana Tokarskiego
(J. Mizikowski) 72-115

Nr 32 (1989)

- Materiały Jana Grzegorzewskiego
(Z. Bonarowska) 17-29
- Materiały Mariana Lewickiego i Ireny Lewickiej
(I. Biel i Z. Bonarowska) 30-90
- Materiały Czesława Thulliego
(W. Różańska) 91-114

Nr 33 (1990)

- Materiały Władysława Kowalenki
(J. Latzke i E. Lijewska) 21-60
- Materiały Tadeusza Manteuffla
(H. Dymnicka-Wołoszyńska) 61-132

INWENTARZE ZESPOŁÓW ARCHIWALNYCH

ogłoszone w numerach 1-33 „Biuletynu Archiwum PAN”

(układ alfabetyczny)

Nazwisko lub nazwa	Nr Biuletynu Archiwum PAN	Strony
Abgarowicz Kazimierz	19	24-35
Abraham Władysław	21	41-54
Antoniewski Stanisław	27	22-35
Artymiak Antoni	11	65-85
Bachulski Aleksy	3	33-39
Baley Stefan	21	55-93
Bassalik Kazimierz	9	35-54
Borowski Stanisław	3	44-48
Chmaj Ludwik	11	86-111
Chodźko Witold	12	40-81
Czubalski Franciszek	12	82-97
Dembiński Bronisław	15	11-71
Dembowski Jan	20	10-32
Demetrykiewicz Włodzimierz	22	35-59
Drewnowski Kazimierz	22, 26	60-78, 88-98
Drzewiecki Stefan	29	21-28
Dybowski Władysław	25	21-44
Dziwulski Eugeniusz	11	112-120
Dziwulski Władysław	11	121-148
Dzwonkowski Włodzimierz	15	72-100
Eckert Ludwik	16	26-52
Ehrenkreutz Stefan	28	29-40
Folkierski Władysław	29	29-38
Gąsiorowska-Grabowska Natalia	21	94-116
Gieysztor Marian	20	33-54
Golonka Zygmunt	27	36-61
Górka Olgierd	3	50-61

Nazwisko lub nazwa	Nr Biuletynu Archiwum PAN	Strony
Grodeccy Józef i Katarzyna	13	26-84
Grodek Andrzej	23	31-101
Grzegorzewski Jan	32	17-29
Hahn Wiktor	15	101-182
Hirsfeldowie Ludwik i Hanna	25	45-148
Iwaszkiewicz Janusz	7	33-53
Joszt Adolf	24	15-42
Kamieniecki Witold	28	41-50
Karwowski Stanisław	18	19-41
Kaznowski Lucjan	27	62-75
Kętrzyński Stanisław	3	64-69
Kipa Emil	28	51-66
Kłodziński Adam	3	69-71
Knapowska Wisława	4	31-71
Komisja Naukowa Obchodu Roku		
Mickiewicza PAN (1953-1956)	11	30-64
Kontkiewicz Stanisław	31	14-71
Kossuth Stanisław	22	79-106
Kowalenko Władysław	33	21-60
Kowalski Tadeusz	16	53-99
Kozierowski Stanisław	26	8-87
Kozikowski Aleksander	19	36-54
Lande Jerzy	18	42-54
Lednicki Aleksander	7	54-70
Lewiccy Marian i Irena	32	30-90
Liebfeld Alfred	29	39-60
Lubicz-Niezabitowski Edward	19	55-63
Łuniewski Tymoteusz	27	76-100
Magdański Marian	18	55-62
Makowiecki Tadeusz	28	67-80
Manteuffel Jerzy	3	73-77

Nazwisko lub nazwa	Nr Biuletynu Archiwum PAN	Strony
Manteuffel Tadeusz	33	61-132
Mańkowski Tadeusz	8	13-54
Marchlewski Teodor	20	55-81
Metallman Joachim	14	18-26
Miklaszewski Jan	27	101-105
Milobędzki Tadeusz	29	61-72
Moczarski Zygnunt	7	71-93
Moszyński Kazimierz	30	23-43
Namysłowski Władysław	3	77-86
Niklewski Bronisław	22	107-144
Ormicki Wiktor	8	55-78
Pawłowski Bronisław	17	39-48
Peretiatkowicz Antoni	14	27-66
Pierwszy Kongres Nauki Polskiej (1949-1951)	5	23-70
Pollakówna Marzena	28	81-103
Polskie Towarzystwo Historyczne (1886-1939, 1947-1968)	6	39-79
Przybyszewski Eugeniusz	3	86-89
Reyman Edmund Jan	17	49-81
Ręgorowicz Ludwik	9	55-81
Rodowicz Kazimierz	24	43-52
Rygiel Stefan	13	85-117
Salska Helena	3	89-93
Schechtel Edward	8	79-96
Schramm Wiktor	10	20-106
Skalkowski Adam	3	93-109
Skubiszewski Ludwik	7	94-105
Stelmachowska Bożena	13	118-161
Strumiłło Tadeusz	14	67-105
Styś Wincenty	21	117-153

Nazwisko lub nazwa	Nr Biuletynu Archiwum PAN	Strony
Szymański Adam	9	82-87
Śliwiński Artur	4	72-126
Terlikowski Feliks	16	100-125
Thullie Czesław	32	91-114
Tokarski Julian	31	72-115
Towarzystwo Naukowe Warszaw- skie (1907-1953)	1	21-77
Tync Stanisław	17	82-125
Ułaszyn Henryk	30	44-112
Witanowski Michał, Rawita	18	63-124
Woliński Janusz	23	102-150
Wróblewski Antoni	6	80-127
Zakaszewski Czesław	24	53-74
Zawirski Zygmunt	14	106-125

SPIS TREŚCI

Od redakcji	3
Anna Marciniak: Trzydziestopięciolecie Oddziału Poznańskiego Archiwum PAN	5
Inwentarze archiwalne	9
Anita Chodkowska: Materiały Zofii Podkowińskiej	11
Hanna Szymczyk: Materiały Adama Wolffa	34
Notatki bibliograficzne i omówienia	61
Sprawozdanie z działalności Archiwum PAN za rok 1991	64
Sprawozdanie z działalności Archiwum PAN za rok 1992	78
Inwentarze zespołów archiwalnych ogłoszone w numerach 1-33 „Biuletynu Archiwum PAN” (układ chronologiczny)	93
Inwentarze zespołów archiwalnych ogłoszone w numerach 1-33 „Biuletynu Archiwum PAN” (układ alfabetyczny)	100